

268 Ft,
határon túl: 1 Euro

XII. évfolyam, 10. szám • 2020. december

MAGYAR TEÁTRUM

A Magyar Teátrumi Társaság havilapja

www.magyarateatrum.hu

Friss hírek a magyarateatrum ONLINE oldalán!

Kisfaludy Zsófia

19. oldal

Ágacska köszönti a Karácsonyt

Rendhagyó módon, online mutatja be legújabb zenés mesejátékát a salgótarjáni Zenthe Ferenc Színház. Csukás István Ágacska című zenés mesejátékának premierjét 2020. december 26-án délelőttre időzítette a teátrum, az egész családnak – gyermekeknek, szülőknek, nagyszülőknek – közös programot kínálva. A mesejátékot Kökényessy Ági rendezte.

Az Énekes madár dalolni készül

Olvasópróbát tartottak december 7-én a Zenthe Szalonban. Annak ellenére, hogy a jelenlegi helyzetben nincsenek előadások, a Zenthe Ferenc Színház sem állította le a munkafolyamatokat, sőt, még a következő tervezett bemutató olvasópróbáját is megtartották. Tamási Áron Énekes madár című székely népi játékát Bakos-Kiss Gábor Jászai Mari-díjas színész, rendező állítja színpadra. Az olvasópróbát felhőtlen jókedv és ajándék bejgli társaságában tölthették el a művészek.

A Hotel Mimóza Békéscsabán

Limonádét várva gördült fel a függöny a Katkó Ferenc által rendezett könnyed, francia komédia, a Hotel Mimóza 2020. november 6-i bemutatóján a Békéscsabai Jókai Színházban. A szolidan elegáns, mégis vérbő, tengerpárlatosan üde, fordulatokkal szabdaltnak történet egyik központi gondolata szerint so-

sem szabad hagyni, hogy ellaposodjon egy szituáció. Ennek értelmében pedig már a bemutató is bravúrosan stilszerűre sikeredett: az előadás tervezett helyszínéről, a Sík Ferenc Kamaraszínházból a társulatnak pár óra alatt kellett a Nagyszínpadra költöztetnie a Riviéra nemlétező szállóját.

Romantika és humor a Jövőre, veled, itt 2. jelszavai

Hamarosan szemtanúi lehetünk, hogyan alakul Doris és George különös viszonya egészen idős napjaikig: már javában próbálják a Jövőre, veled, itt második részét a Kecskeméti Nemzetiben. Ezúttal is Szerednyey Béla viszi színre a kétszereplős, igazán szórakoztató művet, amelyben az első résszel megegyezően a Danyi Judit-Hegedűs Zoltán művészpárt láthatják a nézők.

Fénylő ifjú magyar artistacsillag a nemzetközi porondon

Varga Riko Manuel ezúttal az online megrendezésre kerülő II. Oroszországi Nemzetközi Gyermek és Ifjúsági Cirkuszfesztivál egyetlen magyar résztvevőjeként Bronz-és Kü-

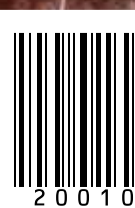
löndfiat kapott a 26 tagú nemzetközi, szakmai zsűri döntése alapján. Varga Riko Manuel többgenerációs artista családba született, a Varga és az Ádám cirkuszi dinasztiák leszármazottja.

Áldott, Békés Karácsonyi Ünnepeket

ÉS SIKEREKBEIN GAZDAG

Boldog Új Esztendőt kívánunk

minden kedves olvasónknak!

Online sokszínűség a kultúra szolgálatában

A világvárvány érezteti hatását életünk valamennyi területén. A kulturális szféra dolgozói, a megváltozott körülmények ellenére is élen járva szolgálják a közösséget: új tartalomközvetítési utak, új műélvezői technikák vannak születőben. A virtuális felületek sokszínűsége eddig is rendelkezésre állt, de a világvárvány előtérbe helyezte ezen felületek használatát.

Az online térbe belépve új szolgáltatásokat izlelgethetünk: virtuális múzeum, virtuális kiállítás, online pályázat, online szakmai nap, podcast, streaming. A virtuális tartalomszolgáltatás legnagyobb előnye, hogy mindenki számára, egy kattintással elérhető a sokszínű magyar kultúra.

A koronavírus-járvány miatt átmenetileg zárva tartó Magyar Állami Operaház streaming szolgáltatást indított közösségi oldalán és az Origo portálon. A Magyar Nemzeti Balett művészei Budapest utcáin és terein táncolnak: „Ha a színházban nem lehet, hát táncolunk az utcákon!” - osztották meg a követőkkel a közösségi médiában. A cirkuszművészet lenyűgöző világát október 3-ától élőben követhetik azok is, akik személyesen nem tudnak eljutni a Fővárosi Nagycirkusz nézőterére, szombat délutánonként a világhírű artisták és művészek előadásai a honlapjukon láthatók.

A közönségnek a fesztiválokról sem kell teljesen lemondania. Október 10. és 11. között az Öröm a Zene fesztivál valamennyi produkciója online is megtekinthető a Hajónapló internetes felületén. A kétnapos rendezvényen húsz hazai zenekar mutatkozik be az A38

Hajó színpadán élőben, hat külhoni együttest pedig videó-bejátszás segítségével ismerhetnek meg nézők. A Hagyományok Háza YouTube-csatornáján tette elérhetővé a Hallgató cigányzenei minősítő vizsgát teljesítő fiatal primások szakmai megmértetését. Az intézmény Nyitott Műhelye pedig online pályázatot hirdetett, arra ösztönözve az érdeklődőket, hogy fedezzék fel és ismerjék meg nagyszüleik múltját, tárgykultúráját, saját elfeledett hagyományait, kézműves örökségüket, az újrahasznosítást és a kézimunkával töltött idő értékét.

Horvátország–Magyarország, 800 év közös kulturális öröksége címmel szeptember 24-én a zágrábi Galerija Klovičevi Dvori múzeumban nyílt kiállítás, amely az országok közös múltját és kulturális örökségét mutatja be. A kiállítás a tervek szerint 2020 decemberétől a Magyar Nemzeti Múzeumban is látható lesz, de addig is virtuális tárlat formájában már izelítőt kaphatnak a látogatók a múzeum honlapján. A kortárs képzőművészet iránt érdeklődők a Ludwig Múzeum Egyen-súlyban, Művek a Telekom Művészeti Gyűjteményből című időszakos kiállítását tekinthetik meg virtuális formában is, amely már applikációval az okostelefonokon is elérhető.

Több múzeum közös, Digitális Múzeum néven indította el virtuális tárlatait. A Kereskedelmi és Vendéglátóipari Múzeum a digitális oktatáshoz készült segédanyagait, gyűjteményeit, digitális kiadványait egészítette ki online bejárható kiállításokkal, mint például az Ez a sör! – A sernevelőtől a sörgyáráig című időszakos tárlatuk. A PIM

– Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet Digitális Múzeumával a színháztörténet rejtett kincseit és „titkos” helyiségeit mutatja be. A virtuális múzeum látogatóit egy izgalmas tárlatvezetésre invitálják, ahol 3D modellek segítségével ismerkedhetnek meg a magyar színháztörténet múltjával és jelenével. A honlapon virtuális tárlatok széles tárháza várja az érdeklődőket: *Diva, Színész, Nő – Lukács Margit, Mészáros Ági, Tolnay Klári 100; A Nemzet Színészei – Emlékezés a jelenre; „A”Darvas.*

A könyvtárak és levéltárak is igyekeznek minél hatékonyabban kihasználni az új lehetőségeket. Csaknem ezer, 1850 előtt nyomtatott hazai és külföldi térképet tett ingyen böngészhetővé az Országos Széchényi Könyvtár *Földabrosz a világhálón* címen. A folyamatosan bővülő adatbázis atlaszainak jelentős része a 18. században készült, de több 17. századi kiadás is gazdagítja a könyvtár alapítójától, gróf Széchényi Ferenctől származó gyűjteményt. A Magyar Nemzeti Levéltár Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Levéltára a megyei levéltári napot ezúttal online formában szervezte meg, szakmai előadásai fókuszában a trianoni békediktátum állt.

Fekete Péter, az EMMI kultúráért felelős államtitkára köszöni a művészek és kulturális szakemberek példamutató munkáját: „Művészeink, kreatív szakembereink azon dolgoznak, hogy a megváltozott körülményekhez alkalmazkodva minél szélesebb körhöz eljuttassák múltunk és jelenünk páratlan kincseit a napról-napra gyarapodó, könnyen elérhető, változatos online tartalmakkal.”

Készül az Edmond Debrecenben

A Cyrano keletkezéstörténete, 76 helyszín, 40 szerep 12 színésszel és elképesztő ritmus

Címszavakban így jellemezhetnénk a Csokonai Színház készülő darabját, az Edmondot, amelynek olvasópróbáját éppen Edmond napján tartották. Keszég László, az előadás rendezője online platformra hívta össze a darabban szereplő színészeket, hogy elkezdjék a munkát. Az Edmondot, amelyet Franciaország legnépszerűbb műve, a nemzeti kincsként számon tartott Cyrano születésének története ihletett, 2016-ban mutatták be a párizsi Palais-Royal Színházban a szerző, Alexis Michalik rendezésében. A darab 2017-ben öt Molière-díjat nyert el, és pár év alatt több mint kilencszázszor játszották óriási sikerrel az anyaszínházban és vidéki turnékon. Itthon először a Csokonai Színházban láthatja majd a közönség. Keszég

László szerint a romantikus komédia és a bohózat között „billegő” színmű örökzöld történet a szerelemről és szerelemért hozott áldozatról, vagy ahogy Enyedi Éva dramaturg fogalmazott: mindenkit érintő kérdés a szerelem és a házasság közötti harmonia megteremtéséről, valamint az alkotás, az ihlet szent pillanatáról. A Cyrano szerzője, Edmond Rostand titkait, zsenijét, inspirációit kutató darab címszerepében Rózsa Lászlót láthatja majd a közönség, mellette színpadra lép majd Mészáros Ibolya, Kubik Anna, Bakota Árpád, Kiss Gergely Máté, Hajdu Imelda, Garay Nagy Tamás, Dánielfy Zsolt, Újhegyi Kinga, Vranycz Artúr, Gelányi Bence és Edelényi Vivien.

A tervek szerint január 22-én tartja a Csokonai Színház a premiert.

Színházaink felkészültek a további műköedésre a szigorúbb járványügyi intézkedések mellett is

Azonnal reagáltak a színházak a 2020. november 3-án kiadott kormányrendeletben rögzített korlátozásokra. Pótelőadásokkal, nagyobb játszóhelyekre való átszervezésekkel és a legvégső esetben jegyviszaváltással hidalják át a nehézségeket a teátrumok. A védekezést segítő rendeletek maximális betartásával színházaink továbbra is várják nézőiket.

Az intézmények gyorsan reagáltak a szigorításokra, melyben az EMMI Kultúráért Felelős Államtitkársága online tájékoztatóval is segítette őket. Mivel a nézőtereken csak minden

harmadik szék foglalható, ezért korlátozni kell az eladható jegyek számát, valamint a már értékesített jegyek, bérletek esetében gyors megoldásokra volt szükség. Színházaink zökkenőmentesen álltak át. Ötletes megoldások, követendő példák születtek. Rendszeres tájékoztatással, regisztrációval, pótelőadásokkal és a legvégső esetben jegyviszaváltással hidalják át a nehézségeket a teátrumok.

Például a kaposvári Csiky Gergely Színház az előre megváltott jegyek és bérletek alakulásával kapcsolatban folyamatosan informálja közönségét,

az elmaradt előadások pótlásáról a jegyirodák tájékoztatják a nézőket. A színház munkatársai az üléshelyekre kihelyezett bábukkal segítik a biztonságos nézőtér kialakítását, rendszeresen szellőztetnek, fertőtlenítenek és figyelnek egymásra.

A budapesti József Attila Színház is teljes körű általános és személyre szabott tájékoztatással segíti nézőit. Az előre megváltott jegyeket igyekeznek a kategóriájának megfelelő helyre átszervezni.

A Békéscsabai Jókai Színház megnyugtatóan nézőit, biztosítja,

hogy minden koronavírus-járványt csökkentő intézkedést bevezetett és a lehető legnagyobb fegyvellemmel viseltetik közönségük és dolgozóik védelme érdekében. Az Intimtérszínház meghirdetett előadásait átvitték a nagyobb befogadótérű Sík Ferenc Kamaraszínpadra. A Kamaraszínpadra tervezett Hotel Mimóza előadást pedig a nagyszínházban fogják játszani, azért hogy mind a 120 jeggyel illetve bérlettel rendelkező néző, a 400 fős nagyszínházban biztonságban tudjon helyet foglalni.

Az azonnali gyors és rugalmas átszervezés a közönség és a társulatok védelmét szolgálják, melynek sikerességéhez elengedhetetlen a közönség rugalmassága is.

A hazai teátrumok a színházigazgatók felelősségteljes irányításával és a kormány védekező előírásainak maximális betartásával védik nézőiket és óvják dolgozóikat az esetleges koronavírus megbetegedésektől. A védekezést segítő rendeletek maximális betartásával színházaink továbbra is várják nézőiket.

Szerzőink, munkatársaink:

Tarics Péter

Csicsely Zoltán

Fekete Péter

Kovács Attila

Józsa Mihály

Nyári Attila

Ferencz András

Balogh Tibor

„Az ünnep azé, aki várja”

Az idei év ismeretlen nehézségek elé állított mindannyiunkat. A szeretteinkért való aggodalom, a mindennapok bizonytalansága, az egzisztenciális félelmek, a színházias életében a kapuk bezárása váratlan, olykor nehezen feldolgozható lelki kihívásokat okozott.

Most az év egyik legszebb időszakához érkezünk, hisz beköszöntött az advent, a karácsonyi várakozás ideje. Szabó T. Anna verse mankóul szolgál, mert micsoda ünnep lesz, ha türelmes várakozás után végre újra

együtt nézhetjük majd színészeinket. A Csokonai Színház társulata a rekonstrukció idejére kiköltözött a 155 éves történelmi épületből. Új helyre került a műbajusz ragasztója és az operák monumentális díszletei is. Elképesztő munka volt, de tudjuk, hogy a kibőjtölt órák, napok, évek után valódi ünnep lesz az új színházban tartott első előadás. A bizonytalanság egyelőre ott kísért abban is, hogy tudunk-e majd széles családi körben, nagy családi asztalnál ünnepelni vagy óvnunk kell idősebb,

kiszolgáltatottabb szeretteinket. A Csokonai Színház társulata a próbák mellett szívvel-lélekkel igyekezett, hogy adventi naptárában ikonikus karácsonyi filmekből vett jelenetekkel, kreatív ötletekkel, zenével, költőink, íróink gondolataival támogasson mindenkit a belső elcsendesedésben, az ünnepi készülődésben.

A Csokonai Színház kalendáriuma az alábbi linken nyitható meg:

<https://www.facebook.com/303771276252>

[posts/10158568835076253/](https://www.facebook.com/303771276252/posts/10158568835076253/)

Színek játéka Kortárs balett Szegedről

Új bemutatóra készül a Szegedi Kortárs Balett, a két részből álló produkciót a decemberre tervezett premier helyett a járvány enyhültével, a jelenlegi tervek szerint január végén láthatja a közönség - tájékoztatta a társulat az MTI-t.

A kék szín játssza a főszerepet a Szegedi Kortárs Balett készülő előadásának egyik felvonásában. A színek játékból adódó asszociációk sokfélesége három koreográfus egymással folytatott beszélgetései során körvonalazódott. Juronics Tamás, Czár Gergely és Kurucz Sándor közös alkotása tartalmi és formai szempontból is érdekes kísérlet, amelyben az alkotók narratívától mentesen jelenítik meg a mai társadalom konfliktusait.

Juronics Tamás koncepciójában színnel jelöl embereket, akiket a színpadon más színű figurákkal hoz kapcsolatba. Az angolban a "blue" szomorúságot is jelent, mely mint a címmel is jelölt hangulat, mutatja az alkotók reakcióját az őket körülvevő világ globális állapotára.

A kiinduló gondolatok alapján a csoport és az egyén vagy a több csoport különbségéből kialakuló konfliktusokat ábrázolják. Nem konkrétumnak, nem akarnak történetet megfogalmazni, vagy véleményt for-

málni, szimplán a tánc absztrakciójával élve problémákat vetnek fel.

A szegedi társulat művészeti vezetőjét az is érdekelte, hogy a Blue vendégkoreográfusa, Kurucz Sándor sajátosan ösztönös, nyers mozgásrendszere ki tudja-e a táncosokat billenteni a - képzettségük és rutinjuk okán - számukra könnyű sablonokból.

Czár Gergely nem először szerepel társalkotóként az együttes előadásaiban. Mint mondta, ahogyan a nézőket is szabadon hagyják következtetni a Blue-ban szereplő szituációk kimenetelére, vagy azok jelentésére, úgy a három koreográfus az alkotásban ugyanezt a metódust használta. Szabadon, viszonylag egymástól függetlenül, mégis közös gondolatiságot képviselve alkottak, azután az elkészült részeket összedolgozták.

A produkciót Nanine Linning holland koreográfus Francisco Goya festményei inspirálta The black paintings című alkotásával együtt két részes bemutató során láthatják majd a nézők.

Az eredeti, december 4-re tervezett premier a járványügyi intézkedések miatt házi főpróbává alakult. Pataki András igazgató közölte, a társulat bemutatója nem marad el, csupán toldódik, optimista forgatókönyvvel számolva január végére.

A kulturális intézmények is csatlakoznak az Európai Hulladékcsökkentési Héthez

Az Európai Hulladékcsökkentési Hét egy olyan önkéntes kampány, amely felhívja a figyelmet a hulladékkezelés megelőzésére Európában. A 2020-as év kiemelt témája a „láthatatlan hulladék”, vagyis az hulladék, melyet egy-egy vásárlás során, észrevétlenül viszünk haza, melyek képesek kikerülni az amúgy élesen tudatos tekintetet is. A többszörösen becsomagolt kozmetikai termékek, a fagyasztásra váró húsfélék, a műanyaggal borított friss áruk csomagolásának nagyobb része megvéteülük után azonnal a szemétkerébe kerül.

Többek között ennek felismerésére és a hulladékkezelés megelőzésé-

nek fontosságára hívja fel a figyelmet az Európai Hulladékcsökkentési Hét elnevezésű felhívás, melyhez idén a kulturális intézményeink is csatlakoznak.

A kultúra közvetítő, példamutató és értékeremtő szerepét kihasználva eredményesen hívhatja fel a figyelmet a környezettudatosságra, a környezeti nevelésre, a pazarlás mellőzésére és a hulladék mennyiségének csökkentésére, az újrahasznosításra, újrahasználatra. Ezért az EMMI Kultúráért Felelős Államtitkársága és az ITM építésgazdaságról, infrastruktúráról, környezetért és fenntarthatóságért felelős államtit-

kársága felhívásban kéri intézményeiket, hogy járjanak élen a kezdeményezésben és hétköznapi, egyénileg is megvalósítható ötletekkel, programokkal, akciókkal, a művészeti világ megannyi lehetőségeit kihasználva segítsék környezettudatossá válni a háztartásokat, a vállalkozásokat, segítsék környezetvédelemre nevelni az embereket.

Bár az Európai Hulladékcsökkentési Hét mindössze 7 napig tart, kulturális intézményeink egész évben kiemelt figyelmet szentelnek a környezettudatosság fontosságának saját működésükben és az általuk képviselt művészeti ág területén is.

Online tart felolvasószínházi estet a salgótarjáni Zenthe Ferenc Színház

A VILÁG GOMBNYOMÁSRA INDUL
ÉLŐBEN
online

2020.12.01. | 17.00

Karinthy Frigyes
Lux úr szabadalma
avagy a nyolcadik mennyország
műszaki misztérium egy részben

November 10-én a kormány korlátozásokat vezetett be a vírushelyzetre való tekintettel. Az új rendelet többek között a színházak bezárását is követte, így kultúra nélkül maradtunk egy kis időre, de azért mégsem teljesen!

Több színházhoz hasonlóan, a Zenthe Ferenc Színház is úgy döntött, hogy ebben a mindenkinek nehéz helyzetben is élményt szeretne adni közönségének, lehetőséget adni a kikapcsolódásra, így ezáltal december 1-jén online felületén tartja meg évada első felolvasószínházi bemutatóját, amely a Karinthy Frigyes tollából eredő Lux Úr szabadalma, avagy a nyolcadik mennyország című műszaki misztérium lesz.

A zseni-gyanús szerző a világ teremtését egy modern XX. századi ipari üzembe behelyezett szituációk által teremti újra, s mindez látványos animációkkal, egy gombnyomással éled meg a Zenthe Szalonban, amelyet Ön is nyomon követhet december 1-jén 17.00 órakor a színház online felületén.

Szerzőink, munkatársaink:

Tompábor Kornél

Kiss József

Varga Róbert

Mészáros István

Szabó Anikó (Szaan)

Rákász Judit

Pálfalvi-Pottyondy Nóra

A jó színház emberáldozatot követel

Abban a színházban hiszek, amelyik sugallja a véleményét – mondja Csiszár Imre Kossuth-díjas rendező, aki november 7-én ünnepelte 70. születésnapját.

Szabó Magda Régimódi történetét rendezte a Szolnoki Szigligeti Színházban. Érdekes ebben a történetben aktuális áthallásokat, érvényes vonatkozásokat keresni?

Amikor az ember színpadra állmodik egy történetet, soha nem azért veszi elő, hogy egy képeskönyvet csináljon, mert annak semmi értelme. A képeskönyv művészete nagyon különbözik a színháztól. Múzeumot sem érdemes csinálni, pusztán leképezni egy történelmi tablót. Meg kell keresni, miért érdemes ezt ma bemutatni.

A lányom, mikor meghallotta, hogy a Régimódi történetet fogom rendezni, azt mondta:

„De hiszen ez olyan, mint egy teleregény!”

Jól ismeri a darabot, hiszen az édesanyja (Kubik Anna színművész – szerk.) több alkalommal játszott benne a főszerepet. Éreztem, hogy igaz van: a történetvezetés, a gyors váltásokkal egymást követő jelenetek és a főszereplők 1800-as évek végétől 1905-ig ívelő sorsa mind hasonlóak egy sorozat dramaturgiájához.

Tehát bár történelmi kulisszák közt játszódik, mégis pergő ritmú drámáról van szó?

Még csak nem is mondanám, hogy történelmi darab, hiszen Szabó Magda – mint minden zseni – nem csak leképezni akart, hanem megszólítani a nézőket.

Az 1800-as évek végén a nőmozgalmak igen gyerekcipőben jártak Magyarországon, pláne egy vidéki kisvárosban. Szerintem nem is ez a része érdekes. A dráma egy nő szabadságvágyáról, kitörési szándékáról, ennek lehetőségeiről vagy lehetetlenségéről szól. Arról, miként akadályozza vagy támogatja mind-ebben a környezetet. Valamint a perspektíváról, hogy ilyen társadalmi és családi körülmények között egyáltalán adott-e a szabadság lehetősége.

Ma, amikor már amerikai elnökjelölt is lehet nő, van ennek aktualitása?

Van. Bár bizonyos szempontból nem is az a fontos, hogy nőről vagy férfiról van szó. Ma Magyarországon számos helyzetet mesélhetnék – akár a saját ismeretségi körömből is –, amikor nincs mód a kitörésre. Ha úgy érzem, hogy a vágyaim, tehetségem predesztinálnak valamire, megadatik-e, hogy beteljesítem? Nem olyan erős-e a determináció, hogy ne tudjak kitörni a rám kényszerített keretek közül?

Jablonecz Lenkének eleve nincs választási lehetősége. Anyját – akit nem is ismer – kikiáltják kurvának, az apja pedig egy csélcsap ember, aki elkártyázta a család vagyonát. Ott van ez a kislány koldusszegényen,

belekényszerítve a nagymama erkölcsi, morális világába. Az egyetlen lehetősége, hogy forradalmat csinál, egyszemélyes forradalmat. Hogy kialakíthassa a saját személyiségéhez illő, önálló életét. Ehhez nem kell nőnek lenni. Fontos volna, hogy erre mindenkinek legyen lehetősége.

Ritkán használ klasszikusokhoz modern eszközöket, a direkt aktualizálástól ózskodik.

Megesik, hogy aktualizálok dolgokat, de ez nem azt jelenti, hogy beleírok vagy felborítom az írói szándékot, mert az szent. Ez nem maradiság, hanem a szakmám lényege. A kiindulópont az írott szöveg, és ott vagyok én, ezt a kettőt kell valahogyan összhangba hoznom.

Szerintem a rendező feladata, hogy találjon egy olyan érzelmi, gondolati ívet, amellyel a közönség jelentős része azonosulni tud. Ettől még létrejöhetnek egyéni asszociációk, mindenki lefordíthatja a dolgot a saját életére. De fontos, hogy a rendező olyan véleményt sugalljon a színpadról, amely mindenkit „megfoghat”. Az írónak a közönség nem fontos szempont, a rendezőnek igen.

Nem elég, ha egy előadás kérdéseket vet fel?

Én abban a színházban hiszek, amelyik sugallja a véleményét. Nem szeretem, ha csak kérdések vannak. Mert az mit ad a nézőnek? Ha inspirál, gondolkodásra késztet, az már

jó, hiszen a színház legfontosabb tulajdonsága, hogy érdekes, váratlan, meglepő.

Maradjunk a Régimódi történetnél: nem hőkölök hátra az izgalomtól, mégis érdekessé kell tennem annyira, hogy a néző drukkoljon ennek a két nőnek, miközben az előadás valódi főszereplője a despota öregasszony, aki az elmaradott jobbágyi világot képviseli.

Szerintem Szabó Magda is azt szeretné, hogy a lázadó lányoknak drukkoljunk.

Major Tamás – főiskolai mestermester – ezt úgy tanította, hogy „tessék olvasni a sorok között!” Mert bár ez nincs szó szerint beleírva, de miután tudjuk, hogy Szabó Magda az édesanyjáról írta ezt a regényt, sejtethetjük, hogy az érzelmei kihez húznak.

Nem csak sorskérdésekkel foglalkozó darabokat rendez, vígjátékokat, bohózatokat éppúgy.

Soha életemben nem rendeztem bohózatot, legfeljebb komédiát. Feydeau-t is a klasszikus komédiák

közé sorolom. A bohózatban a poén a poénért van, szerintem viszont a jó színház emberáldozatot követel.

Mikor érzi, hogy egy előadás sikerült-e?

A főpróbahéten kiderül. De ilyenkor már nem lehet mit tenni, hiszen egy kész koncepció megvalósításán dolgoztunk öt-hat hétig, nem lehet azt mondani, hogy vissza az egész, tévút volt. A színház rendkívül komplex dolog. Néha nem is tudjuk pontosan megmondani, hogy mitől nem működik egy előadás, egyszerűen csak érezzük, hogy valami nem stimmel. Megesik, hogy döbbenet figyelem, ahogyan egy színész életre kelti az elképzeléseimet, belerakja a saját életét, érzéseit, és ettől létrejön az a plusz, amit a jó színháztól várunk.

Emlékeztetéssé válik az előadás. Kívánhatunk-e ennél többet?!

(Seres Gerda Kultúra.hu 2020/11)

Szerzőink, munkatársaink:

A lap tervező grafikusai:

Tölgyesi Tibor

Niedzielsky Katalin

Dóra-Horváth Krisztina

Schütz Péter

Lengyel Tibor

Logodepo
KREATÍV MŰHELY
facebook.com/Logodepo

„A mi föladatunk”

A Szolnoki Szigligeti Színház a járvány idején

Amikor színre kerül egy drámai alkotás, az első és legfontosabb lépés megvizsgálni a kort, amelyben született. Az időbeli kontextus meghatározza a jellemeket és a cselekményt is. Most, amikor az egész világon egy olyan járvány tombol, amelyre az egyes ember nem lehet ráhatással, ugyanakkor ki sem vonhatja magát az események alól, közvetlenül tapasztalhatjuk meg azt, ami eddig elméleti megközelítés volt, mert mi magunk is rendkívüli időket élünk. Eddig a tágabb összefüggések feltárásán dolgoztunk, de ez jelenleg a legnagyobb erőfeszítések árán is alig lehetséges. Minden változik és napról-napra kell ismeretlen feladatokkal szembesülni, a feladatok pedig nem válogatnak: embert próbálóak.

Korábban a színész akkor teljesítette be a hivatását, ha betegen is dolgozott, lázasan, gyógyszereket szedve játszott, hogy miatta ne maradjon el előadás. Most akkor felelős hős, ha a legapróbb tüsszentéstől is gyanút fog és otthon marad, mert így kíméli meg a kollégáit egy lehetséges fertőzéstől. Ha levetkőzi szereplési vágyát, elnyomja színpadi

ambícióit, a teste minden rezdülését komolyan figyeli és türelmesen várakozik mindarra, ami egykor magától értetődő, később legalábbis lehetséges volt. Hogy próbálhasson, hogy találkozhasson a munkatársaival, esetleg egy streamelt előadáson, üres nézőtér előtt ugyan, de játszasson. Vagy egymástól másfél méterre ülő, maszkot viselő, fertőtlenített kezű publikum előtt. Most ott tartunk, hogy már arra is nosztalgiával gondolunk vissza. A teltház, ünneplő közönség pedig olyan elérhetetlen messzeségbe került a színházaktól, mint a három nővértől Moszkva.

Igazgatónk, Balázs Péter most hadvezér, aki a mini operatív törzs élén nem azon gondolkodik, hogy milyen szellemi táplálékot nyújtson a közönségnek vagy azon, hogyan cizelláljon egy előadást, egy-egy alakítást vagy egy évadtervet, hanem olyan kérdéseken, mint: Ma ki betegedett meg? Ki ugorjon be ki helyett? Mikor és hogyan tesztlünk? Kinek mikor jár le a karantén? A most éppen egészséges színészekkel melyik bérletháznak lehet streamen játszani? Hogyan érjük el azokat a bérlet-

tulajdonosokat? Mikorra halasszuk a már elhalasztott bemutatókat? Hogyan tartjuk a lelket a közönségben? Ami márciustól májusig olyan kihívás volt, ami olykor kifejezetten inspirálóan hatott, október óta mindennapos, veszteségekkel fenyegető küzdelem. Nem az forog már kockán, hogy egy-egy döntés milyen érzelmeket, indulatokat vált majd ki a függönyön innen és túl, hanem szó szerint életek múlhatnak apróságokon. A fojtogató ötvenes évek, azaz hetven esztendő óta nem volt hasonló példa.

A gyakorlatban nálunk, a Szigligeti Színházban sokáig úgy tűnt, hogy elkerülnek minket azok a nagy nehézségek, amelyek miatt számos színháznak akár több hétre is fel kellett függeszteniük a munkát. Majdnem megtörtént az a csoda, hogy egészen december negyedekéig, a Réгимódi történet eredetileg kítűzött bemutatójaink folyamatosan dolgoztunk. Aztán a főpróbahét előtti pénteken már nálunk sem volt más lehetőség, mint elhalasztani a bemutatót.

Novemberben, a veszélyhelyzet újabb kihirdetése után már tíz nap-

pal – régi partnerünk, a Szolnok TV illetve egy videófájlmegosztó cég közreműködésével – zökkenőmentesen elindítottuk a Kaviár és lencse valamint a Kőműves Kelemen streamelt előadásait, amelyekért a hűséges bérletes közönségünk nagyon hálás volt. Annál is inkább, mivel a kiértécsítésükben a többszörösen túlterhelt szervező iroda munkatársai segítségére több vezető színművészünk sietett. Az, hogy a telefonvonalban bérleteseinket Kertész Marcella, Radó Denise, Lugosi Claudia, Sárvári

Diána, Molnár Nikolett, Jankovics Anna, Barabás Botond és Horváth György köszöntötte, felvillanyozta nézőinket. Facebook-falunkon többen is lelkesen jelezték, milyen nagy örömet jelentett számukra, hogy kedvenc művészeik lepték meg őket egy hívással.

Ez az alattomos és veszélyes járvány már számos művészkollégánk életét követelte. Megrendülten búcsúzzunk tőlük és őszintén együtt érzünk hozzátartozóik gyászában. A veszteségek mellett azonban örömhír is akad, ami a nehéz időkben különösen becses, ezért boldogan adjuk közre: Harna Péter, társulatunk jeles tagja novemberben egy egészséges kislány, Alma Ilona édesapja lett. Szívvel gratulálunk a szülőknek!

Mi pedig tervezünk, dolgozunk tovább, ahogy a körülmények engedik. A következő lépés a Réгимódi történet december 19-re halasztott bemutatója és aztán A beszélő fa című mesejáték premierje, amit a kicsik karácsonyi ajándékának számunk. A Szilveszteri Gálaműsor közönségünk képernyőin idén sem maradhat el, művészeink már hetek óta szorgalmasan gyakorolják az énekszámokat és a tánclépéseket. Ha pedig végre átlépünk az új esztendőbe, januárban a Lázár Ervin Program keretében létrehozott produkcióink streamelt előadásaival folytatjuk az évadot.

A szakmai célok megvalósítása mellett természetesen támogatjuk a betegeket, óvjuk az egészségeket, több kollégánk önkéntes munkát végez az Országos Mentőszolgálatnál. Ebben a rendkívüli korban is minden akadály, gond dacára – a csodaváró adventi időszakban még inkább, mint máskor – Petőfi Színművészeti Társaság vezérel bennünket.

Minden művészetek
Fején a korona:
A mi művészetünk,
Ellen ki mondana?
Mi szép, mi szép, mi szép
A mi föladatunk!
Legyünk büszkéek reá,
Hogy színészek vagyunk.
De amit színpadon
A népek hirdetünk,
Ne hazudtolja meg
A cselekedetünk.
Ha meg nem tesszük azt,
Ami föladatunk:
Akkor gyalázat ránk,
Színészek nem vagyunk!

A környezettudatosság jegyében működik a Fővárosi Nagycirkusz jelmeztára

Hogy működik egy környezetudatos jelmez-és kelléktár? Milyen különleges használati cikkek készülnek az előző műsorokat népszerűsítő sajtófalak anyagából? Milyen sorsa jut egy kosztüm, ha vége egy műsornak? Cikkünkben ízelítőt adunk a Fővárosi Nagycirkuszban uralkodó ökotudatos szemléletmódban.

A Fővárosi Nagycirkusz is csatlakozott az Európai Hulladékcsökkentési Héthez, ami egy olyan önkéntes kampány, amely felhívja a figyelmet a hulladékkezelés megelőzésére Európában. Egy előadó-művészeti intézményben a sajtófalak és a molinók egy adott produkcióhoz készülnek, ezért fontos, hogy az előadás porondról történő lekerülése után ezek ne kidobásra, hanem újrahasznosításra kerüljenek.

Ezért Polyák Eszter jelmeztervező tervei alapján a Fővárosi Nagycirkusz kelléktárosai által régi műsorok sajtófalainak – Szikramanók – Karácsonyi kaland a cirkuszban, Főnix – Tűzcirkusz, Repülőcirkusz – alapanyagaiból különböző hátításkák, oldaltáskák, bortartó tasakok és pénztárcák készültek. A táskákon az adott előadás címe, dátuma és a műsorban szereplő artistaművészek láthatók. Méretüket tekintve a legnagyobb táska 40x35 centiméter, a kisebbek 25x25, a legkisebb pénztárca pedig 20x15 centiméter. Ezen kívül kifejezetten az Európai Hul-

ladécsökkentési Héthez készült két darab limitált táska, amelyek a cirkuszi sátorra reflektálnak. A tervek szerint az előadásokat népszerűsítő molinók is újrahasznosításra kerülnek, amikből szintén táskák készülnek majd.

A Nemzeti Cirkuszművészeti Központban nem most kezdték el az újrahasznosítási programot. Az intézmény munkatársai munkavégzésük során figyelnek a környezettudatosságra, az intézményben, a telephelyeken szelektíven gyűjtik a hulladékot.

„Már a XII. Budapesti Nemzetközi Cirkuszfesztiválra készült sajtófal anyagából is készültek szoknyák. Nem akartuk kidobni, hanem szerettük volna valamilyen kreatív ötlet alapján újragondolni. A jelmeztárunk természetesen semmilyen kosztümet vagy hozzá tartozó kelléket nem dob ki. Minden újonnan készült darab a jelmez-és kelléktárba kerül, hogy később átalakítva újrahasznosítsuk egy másik műsorhoz, például így tettünk a Hazatalálás című előadás esetében. Anyagot sem dobunk ki, a kosztümmök és kellékek készítésekor keletkezett hulladékokat is félrerakjuk, hogy később felhasználhassuk őket” – tájékoztatott Polyák Eszter a Fővárosi Nagycirkusz környezettudatos jelmeztárának működéséről.

Szekáry Zsuzsanna
fotó: Urbán Ádám

A Fővárosi Nagycirkusz videotechnikai stábjá is részt vett a *Konduktív Világkonferencia* lebonyolításában

A Fővárosi Nagycirkusz videotechnikai stábjá is részt vett a november 29. és december 1. között online megrendezésre került X. Konduktív Világkonferencia lebonyolításában. Az eseményt a Pető Intézet bonyolította le, amelynek a cirkusz szakemberei rendszeresen segítenek rendezvényeik és konferenciáik zökkenőmentes technikai megvalósításában.

A Pető András orvos-gyógyepedagógus által kidolgozott konduktív pedagógiai módszertan világkon-

ferenciáján a koronavírus-járvány miatt, a magyar és külföldi vendégek online formában vettek részt ZOOM felületen.

Az esélyegyenlőség megteremtése kiemelt fontosságú a Nemzeti Cirkuszművészeti Központ számára. A Pető Intézetnek nyújtott rendszeres technikai segítség mellett a világon egyedülállóként vezették be a cirkuszi narrációt, mellyel a vak és látássérült emberek hátrányainak enyhítését, esélyegyenlőségük megvalósítását, és a társadalom szem-

léletmódjának átalakítása céljából nyújtott speciális szolgáltatást hoztak létre. Emellett idén is részt vesznek a Jónak lenni jól elnevezésű jótékonysági kampányban, októberben autista fotósok munkáiból álló kiállítás nyílt a nagycirkusz földszinti kiállítóterében, valamint a kulturális felzárkóztatás és az esélyegyenlőség megteremtése érdekében többször vendégül láttak már különböző szociális és egyházi intézmények lakóit.

Szekáry Zsuzsanna
Fotó: Nagy Attila

Kortárs művészeti pályázatok a Fővárosi Nagycirkuszban

Az Art Market megnyitásával egyidőben három kortárs művészeti kötődésű pályázatot hirdet meg a Nemzeti Cirkuszművészeti Központ a nemzetközi vásáron elsősorban fotóművészeknek, tervezőgrafikusoknak és képzőművészeti alkotóknak.

A magyar cirkuszművészet megújulásáért elhivatott Fővárosi Nagycirkusz legújabb műsora, A tündértánc – Nővarázs című különleges, a klasszikus cirkusz határait kitágító előadás, amely a cirkusz varázslatos eszközeinek segítségével ismerteti meg a művészettörténet kiemelkedő pillanatait és alkotásait. Most meghirdetett pályázataival a Nemzeti Cirkuszművészeti Központ tovább kívánja erősíteni a cirkuszművészet és a társművészetek, kortárs alkotók kapcsolatát.

Az immár 130 éves Fővárosi Nagycirkusz arculatának teljes megújítására kiírt pályázaton olyan trendalkotó, kreatív megoldásokat keresnek, amelyek szakítanak a sablonos ábrázolással és kiemelik a cirkuszművészet különlegességét,

melynek nélkülözhetetlen eleme a kifejező stílus, emblematikus színvilág ábrázolása.

A Nemzeti Cirkuszművészeti Központ fotópályázatával a Fővárosi Nagycirkusz produkcióit és a manézs mögötti világot szeretnék az itthoni és a nemzetközi fotóművészet tehetségeinek szemével új, egyéni megvilágításba helyezni, bemutatva mindazt a munkát, áldozatot, emberi kitartást és határfeszítést, ami a közönség szeme előtt rejtve marad.

A harmadik művészeti pályázat lebonyolításában a kortárs alkotóművészet elhivatott támogató intézménye, a Magyar Alkotóművészeti Nonprofit Kft segíti a Nemzeti Cirkuszművészeti Központot. A több mint tízmillió forint összértékesítésű felhívással a cirkuszművészet sokszínű világát és szellemi örökségét szeretnék kortárs nézőpontból illusztrálni, melyben a kitartás, a bizalom és az egyensúly kiemelt szerepet kap.

Az egyes pályázati felhívások a Fővárosi Nagycirkusz weboldalán érhetők el.

Fénylő ifjú magyar artistacsillag a nemzetközi porondon

Varga Riko Manuel ezúttal az online megrendezésre kerülő II. Oroszországi Nemzetközi Gyermek és Ifjúsági Cirkuszfesztivál egyetlen magyar résztvevőjeként Bronz- és Különdíjat kapott a 26 tagú nemzetközi, szakmai zsűri döntése alapján.

Varga Riko Manuel többgenerációs artista családba született, a Varga és az Ádám cirkuszi dinasztiák leszármazottja. Hatéves kora óta több cirkusz porondján szerepel nagy sikerrel. Kisgyermekkorától kezdve a zsonglőr zsáner. Mesék helyett is a leghíresebb zsonglőrök produkcióit nézte, a trükköket pedig szülei segítségével és rengeteg gyakorlással sajátította el. Bár még csak 12 éves, 2018-ban a Budapesti Nemzetközi Cirkuszfesztivál fiatal tehetségeket felvonultató Newcomer Show-jában Különdíjat nyert. A

2020-as budapesti seregszemlén ismét Különdíjjal ismerte el a zsűri, valamint ő nyerte a Newcomer Show Arany-díját is.

A családja cirkuszával, a Magyar Vargas Nagycirkusszal utazó ifjú tehetség megosztotta velünk, hogy számára a jövője szempontjából meghatározó, hogy nemzetközi szinten is megmérettesse magát és viszáigazolást nyerjen, hogy mennyit ér a mezőnyben. A tavaszi Budapest Nemzetközi Cirkuszfesztiválon aratott sikerei által feltöltődve folytatta a felkészülést a II. Oroszországi Nemzetközi Gyermek és Ifjúsági Cirkuszfesztiválra, ahol hatalmas érzelmi töltetet és motivációt kapott, hogy továbbfejlessze a tudását.

Kérdésünkre, hogy mit jelent számára az újabb rangos díj, így felelt: „Amikor először felléptem és si-

kerem volt, hatalmas energialöketet kaptam. Onnantól kezdve minden szabadidőmet a gyakorlásra fordítottam, csak a zsonglörködés körül jártak a gondolataim. Azután, hogy a Budapesti Nemzetközi Cirkuszfesztiválon elismertek a magyarországi és a külföldi cirkusztársadalom jeles képviselői, egy következő szintre emelkedett a tevékenységem. Az oroszországi elismerés egy új dimenziót nyit a jövőmnek. Én vagyok rá az élő példa, hogy az álmokból és a tervekből valóság válhat, ha az ember hajlandó érte keményen dolgozni.

A Fővárosi Nagycirkusz társulatának nevében gratulálunk Varga Riko Emanuelnek és családjának, valamint további sok sikert kívánunk a fiatal tehetségnek.

Szekáry Zsuzsanna
Fotó: Urbán Ádám

Hiánypótló cirkusztörténeli kutatásokat támogat a Nemzeti Cirkuszművészeti Központ

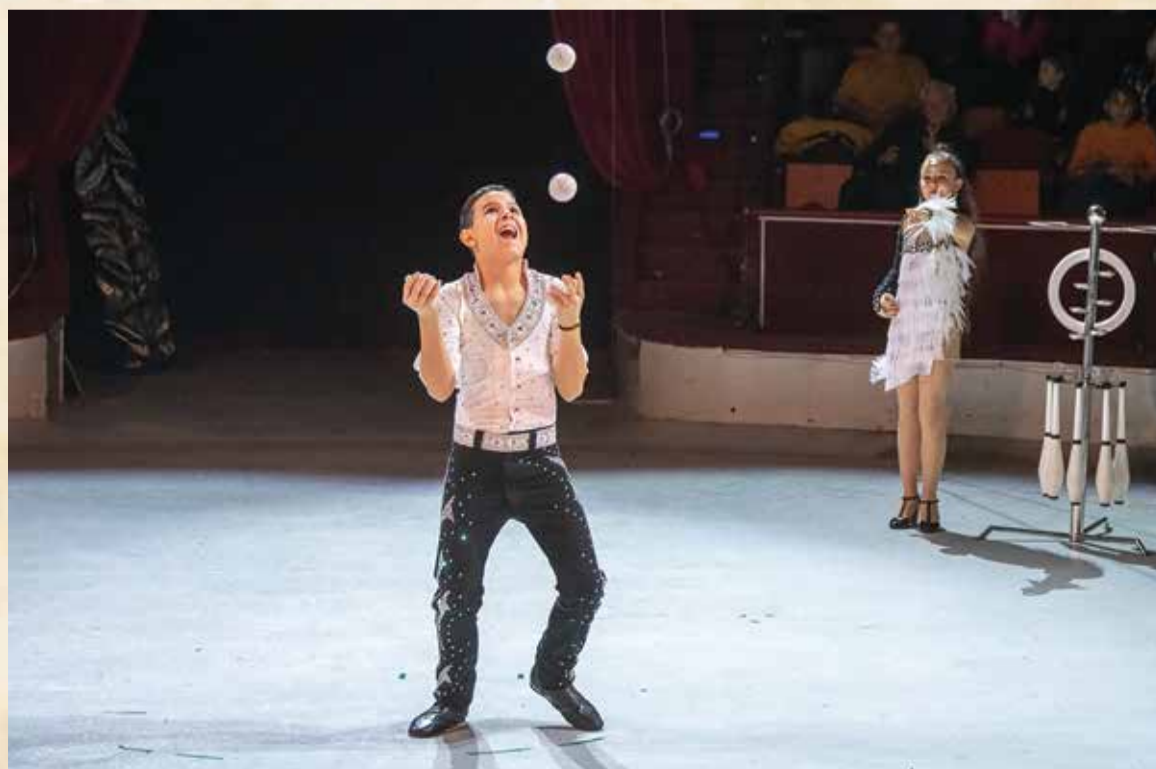
A Nemzeti Cirkuszművészeti Központ Nonprofit Kft. 2020 nyarán pályázatot hirdetett 35 év alatti egyetemi hallgatók és fiatal kutatók részére kutatói ösztöndíjak elnyerésére. A 2020. november 1-én elindult kutatói program célja, hogy elősegítse hiánypótló cirkusztörténeli kutatások elvégzését, valamint lehetőséget adjon azok számára, akik kutatómunkájukkal igazolják vonzódásukat a cirkusztörténelhez és a cirkuszi előadó-művészethez.

A pályázatra számos színvonalas kutatási terv érkezett. A szakmai

zsűri döntése alapján 18 pályázat nyert támogatást, négy előre meghirdetett kutatási témában.

A fiatal kutatók számára 2021. január 31-ig három hónap áll rendelkezésére saját kutatási programjuk elvégzéséhez és tanulmányuk megírásához.

A pályázat szakmai lebonyolítója a Magyar Cirkuszművészeti Múzeum, amely szakmai mentorálást és digitális forrásanyagokat egyaránt biztosít a kutatók számára, ezzel is kompenzálva a járvány időszakában korlátozottabb kutatási lehetőségeket.

Károly Katalin:

3 éves koromig csakis Chopinre voltam hajlandó elaludni

Szinte egy végtelen lista áll Károly Katalin neve mellett, annyi produkcióban működött közre zenei vezetőként, korrepetitorként, színésznőként vagy épp énekesnőként. Hogy csak néhány igazi nagy sikerű előadást idézzünk fel, az István, a király rockopera nagybemutatóin mindhárom rendezővel (Alföldi Róbert, Novák Péter, Szikora János) dolgozott, a Magyar Televízió Társulat című tehetségkutató műsorának volt a zenei főmunkatársa, illetve a színházi önálló estektől a több tízezres nézőszámú nagyprodukciókig készíti fel az előadókat, például az Illés együttest. Sosem volt kérdés számára, hogy zenei pályára lép. Egy minden tekintetben példaértékű életút következik.

Mondhatni, zenész dinasztia-ból származik, de nem csupán emiatt különleges a családja története.

Apai ágon a férfiak több évszázadra visszamenőleg zenészek voltak. Apukám zongoratanárként, zeneszerzőként és karnagyként tevékenykedett, mielőtt nyugdíjba ment. A nagyapám organista volt, a déd- és üknagyapám a híres csurgói tanítóképző zeneigazgatója volt - Csokonai is ide járt. A felmenőim mindent nagyon precízen dokumentáltak, megőrizték a levelezéseket, és persze, sokat is meséltek egymásnak. A dédnagyapámról nemrég szerveztek például kiállítást. Az első világháború idején a Don-kanyarba került, hadifogságba, és készített ott egy magyar-orszós szótárt, ami alapján a többi magyar hadifogoly megtanulhatott oroszul. Közben dalokat szerzett és verseket írt. Szerencsére ezeket mind haza is tudta hozni. A nagyapám pedig a második világháború alatt kapcsolatban állt neves fővárosi komolyzenészekkel, és élelmiszert küldött Budapestre, hogy segítsen enyhíteni a hiányt.

A család női tagjai is kapcsolódtak a zenéhez?

Édesanyám sajnos már nem él, de neki szintén volt némi köze a zenéhez: tanítónőként dolgozott, de énekelt kórusban, hegedülni tanult, illetve néptáncolt is. Annyira nem meglepő tehát, hogy én és a húgom ugyancsak a zenei pályát választottuk magunknak.

Vissza tud még emlékezni az első meghatározó zenei élményére?

Születésemtől fogva komolyzenét hallgattam, hiszen mindig ez szólt nálunk. A szüleim mesélték, hogy 3 éves koromig csakis Chopin Forradalmi etűdjére voltam hajlandó elaludni, apukám ezt élőben játszotta nekem a zongorán minden este. Már ekkortájt vittek magukkal komolyzenei eseményekre, amiket végig is ültem kíváncsian. Arra pedig már aktívan emlékszem, hogy 3 éves koromban én magam is odaültem es-

ténként a zongorához, hogy zenével és énekkel meséljem el a napomat. Ugyancsak nagyon emlékezetes momentum, hogy amikor 5 évesen felvételizni indultunk édesanyámmal a zeneiskolába, otthon megcsípett egy méhecske. Úgy feldagadt az arcom, a szám, hogy alig tudtam énekelni. Szerencsére nem befolyásolta a felvételi eredményét, tehát megkezdhettem a szolfézt és a zongorázást azon az őszön.

Innentől tudatosan erre a pályára készült?

Soha, semmi más nem fordult meg a fejemben, annyira természetes volt ez számomra. Ebben az atmoszférában nevelkedtem, mégsem terelt a családom ebbe az irányba, abszolút saját indítatásból döntöttem így. Arról viszont megpróbáltam lebeszélni, hogy operaénekesnő legyek - hozzám ugyanis sokkal közelebb állt az éneklés, mint a zongorázás. Amikor felvételiztem a konzervatóriumba, akkor igazgatói engedéllyel két szakra jártam párhuzamosan: zongora és magánének szakon egyaránt végeztem. Még ekkor is kitarítottam amellet, hogy nekem igenis az éneklés az igazi utam, így tudom leginkább kifejezni magam. Szerencsére a szüleim ugyancsak elfogadták ezt eddigre, a főiskolára tehát már magánének szakra adtam be a jelentkezésem.

14 évesen elkerülni otthonról egyszerre lehet izgalmas és ijesztő.

Pakson születtem és nevelkedtem, és Pécsre jártam középiskolába, tehát még csak nem is a szomszédba költöztem. Egyedül laktam egy albérletben, és azon felül, hogy a szüleim anyagilag támogattak, magamnak kellett mindenről gondoskodni. Felszabadító volt felügyelet nélkül létezni, bár jó kislány lévén semmi nagyobb kihágásban nem vettem részt.

Annak ellenére, hogy a zongorát kevésbé szerette, meghatározó munkaeszközzé vált.

A középiskolai zongoratanárom miatt ábrándultam ki a zongorázásból, egyszerűen elvette a kedvem tőle: amikor bekerültem a konzervatóriumba, kizárólag negatív megjegyzéseket kaptam. A sors azonban erősen tudja mozgatni a szálakat! Azután, hogy végeztem a főiskolán, elkezdtem a Tomkins Énekegyüttesben énekelni. Végigkoncertezhettem velük a világot hivatásos énekesnőként. Ez az időszak elképesztő kapcsolati hálót szőtt körém, illetve rálátást adott a különféle zenei stílusokra. Ezzel párhuzamosan az Operettszínházba kerültem korrepetitorként, ezáltal összekapcsolódott az éneklés és a zongorázás, hiszen az volt az elsődleges feladatom, hogy az énekeseket felkészítem az előadásokra, zongorán kísérve. Emellett persze so-

kat énekeltem is operettet, rengeteget hakniztam - akkoriban ez még nem kapott negatív felhangot, komoly zenei munkát jelentett. Hasznos rutinra tettem szert ebben az időszakban, illetve néhány vicces emlékre. Megesett például, hogy az Operettszínház művészeivel egy vidéki fellépésen, a megbeszéléssel ellentétben mégsem volt a helyszínen zongora. Viszont a faluban sikerült találni egy harmonikást, úgyhogy ő ugrott be a produkcióba.

Több mint 10 éve a Kecskeméti Nemzeti zenei vezetője, mellette a mai napig szerteágazó a munkája, rengeteg produkció kapcsán szerepel a neve. Fel tudná sorolni őket?

Nemrégiben készítenem kellett egy önéletrajzot, és bevallom, csodálkozva tekintettem vissza, hogy ebben mind szerepet vállaltam! Onnantól, hogy elkezdtem együttműködni Szőrényi Leventével és a Zikkurat Produkcióval, zenei vezetőként beleszőpöntem számos igazán különleges előadásba, televíziós produkcióba és koncertbe. Most éppen Szenté Vajkkal munkálkodunk a Puskás musicalen. Dolgoztam korábban a Nemzeti Színházban, de az énekléssel sem hagytam fel és tanítottam is.

A tanításból nyert pedagógiai tapasztalatok jól jönnek mint korrepetitor és zenei vezető?

Mindkettő nagyon erős pedagógiai vénával kell rendelkezzen. Valószínűleg ezt is a családi genetika szolgáltatja nekem, úgy érzem, sosem kellett különösebben tanulnom, isteni adomány. Ennek köszönhetően kifinomult érzékeléssel tudok ráhangolódni a színészekre, pontosan tudom, mi zajlik a lelkükben és a testükben. Úgy érzem mostanában, a legtélsebb módon úgy tudom megélni a hivatásomat, hogy másokból hozom ki a legjobbat.

Ez óriási feladat lehet mind szakmailag, mind emberileg!

Belőlem ez természetesen jön, meggyőződésem, hogy egy fentről kapott ajándék. Éreztem, hogy nekem ezzel dolgom van. Zenei vezetőként többet hozzá tudok tenni egy-egy produkcióhoz. Mintha egy csengő szólalt volna meg bennem, úgy eszméltem rá, hogy hatással vagyok másokra, és ez bizonyos szituációkban igen intenzíven érződik. Ez pedig egy erőteljes elkötelezettséget és felelősségtudatot hozott magával.

Honnan jön ez a hatalmas lendület?

Egy adóvevő dolgozik mindannyiunkban: attól, hogy én adok, a másik ki tudja hozni magából a legjobbat, ez pedig visszatölti belém ugyanazt az energiamennyiséget.

Van kedvenc zenei műfaja?

Az évek folyamán mindenféle összegyűlt a repertoáromban. Eleinte nagyon komolyzenei párti voltam, de aztán megkedveltem a könnyűzenei jelentette szabadságot is.

Othon hallgat zenét vagy inkább élvezi a csendet?

Szergej Rahmanyinov nagy favoritom. Általánosságban igaz rám, hogy a szenvedélyes zenét szeretem, amely úgy tör fel, mint egy vulkán. Korábbi férjemmel, Drucker Péterrel, aki a Kecskeméti Nemzeti karmestere, sokat szakmáztunk otthon. Abszolút azonos gondolkodásmódunk és ízlésvilágunk van, folyamatosan fejlődünk együtt, tanultunk egymástól. A mostani párom, Kőszegi Ákos szintén a komolyzenét kedveli, az autójában például mindig a Bartók rádiót hallgatjuk. Ahogyan én igyekszem az ő színészi nagyságát alátámasztani, ő is remekül illeszkedik az én komolyzenei létembe. Néha azonban a csendre van szükségünk, erre bevált szokásunk, hogy mivel egy erdő szélén lakunk, kiülünk a teraszunkra, és csak élvezzük a nyugalmat.

A populárisabb vonal semmiképp nem jöhet szóba?

Csupán akkor, amikor dolgozom vele, de nem mondhatom, hogy olyankor nem élvezem. Az igazi elmélyülést azonban csakis a komolyzene jelenti számomra.

Mikor énekelt utoljára hobbi-ból - a zuhany alatt vagy az autóban?

Soha.

Hogyan töltik a minden bizonnyal csekély szabadidejüket?

Ákossal szeretünk együtt főzni, illetve Frufrival, a máltai selyemkutyusunkkal sétálunk nagyokat.

Tudnak nézőként élvezni egy színházi előadást?

Úgy mondanám, hogy nem mindenképp nézzük szakmai szemmel, illetve sosem kritikusként ülünk be.

Érdemes művészként van-e még megvalósulatlan szakmai célja, álma?

Úgy érzem magam a szakmai vizéken, mint amikor a Balatonban úszom: figyelni kell a hullámzást és alkalmazkodni hozzá, hogy segítsen a haladásban. Hiszek és bízom egy fentről jövő vezetésben, és úgy gondolom, ha az ember rálelt az útjára, legjobb tudása szerint végzi a munkáját napról napra, figyelmes és segítőtő a környezetével szemben, akkor a sors vezeti őt. Én érzem ezt a veze-

tést, ezért csak arra ügyelek, hogy ne térjek le az útról, illetve, hogy felülbíráva az önös érdekeimet, mindig meghalljam az üzenetet. Az alázat és a szolgálat különösen fontos ehhez.

Milyen az, amikor Károly Katalinnak rossz napja van?

Egyrészt mindenképp tudatosan figyelek rá, hogy ez ne vetüljön rá másokra, másrészt az a szemléletmód, hogy attól még, hogy valami éppen akkor borúsán látok, átfordulhat később valami pozitívra. A rossz élményekkel ugyancsak úgy vagyok, hogy biztosan okkal történt, meg kellett élnem, esetleg tanulok belőle.

Ez az életvidám hozzáállás zsi-gerből jön?

Nem, sőt, rengeteg munkát fektettem bele! Sokat dolgoztam magamon, az én életemben is voltak mélypontok, mint bárki máséban. Úgy gondolom, ezek szükségszerűek, mert ilyenkor a legjobban vevő az ember a fejlődésre. Most is kapok nehéz feladatokat az élettől, ilyenkor nem azt a kérdést teszem fel, miért kaptam, hanem inkább arra fókuszálok, mit kell ebből vajon megtanulnom.

Tervezi-e, hogy kisebb fokozatba kapcsol?

Időnként kapok koppintást a fejemre, ha nagyon kizsigerelem magam. Nagy feladat, hogy megtanuljak már akkor lassítani, amikor még nincsenek fizikai jelei a túlterheltségnek. Folyamatosan nagyon szép feladatokat kapok, amelyeknek nem tudok ellenállni. Bizonyos értelemben a munkámnak élek, viszont szeretek pihenni is. Rövidtávútnak tartom magam: képes vagyok adott munkafolyamatra nagy energiákat mozgósítani, utána azonban kell egy kis megnyugvás és hogy megjutalmazzam magam.

Mi jelenti a jutalmat?

Az utazás! Nagy feltöltődés, ha az Alpokban járok, de ugyanennyire rajongok a Balatonért is. Néhány nap egy olyan helyen, ahol a természet elvarázsol, felértézt a kellő energiákkal a következő nagyobb feladatra. A könyveket ugyancsak szeretem, de a hétköznapiakon még az is kellemes kikapcsolódást ad, ha kirakatokat nézek vagy vásárolgatok.

A cikk szerzője: Sárdi Barbara

A Kecskeméti Katona József Nemzeti Színház egész társulata izgatottan várja, hogy estéről estére ismét élményt szolgáltatasson a nézőknek, épp ezért továbbra is szívvel-lélekkel, teljes erőbedobással és a mihamarabbi vizionálásban reménykedve próbálja a teátrum az új előadásokat. Emellett egy izgalmas új projekt is útjára indult: film készül a korábbi, Csoportterápia zenés vígjátékból. Nem feledkezett meg a színház a közelgő ünnepről sem, egyedi adventi kalendáriummal örvendeztetni meg a nézőket.

Három előadás próbái futnak

Eisemann Mihály operettjét, az Egy csók és más semmit a Nagyszínház színpadán Szöcs Artur rendezésében, többek között Koltai-Nagy Balázs, Orth Péter, Szabó Dorottya, Pál Attila és Csombor Teréz főszereplésével láthatják a nézők. A népszerű operettben közreműködik a Kecskeméti City Balett és a színház zenekara is. Egy jól ismert történetet a valószínűleg fiatal asszonyról, aki a per ideje alatt beleszeret egy fiatal

Három premierrel készül a Kecskeméti Nemzeti az újranyitásra

férfiba, nem tudván, hogy ki is ő valójában... További események is bonyolítják a történetet, tehát egy igazán humoros félreértésekkel teli előadásra készülhetünk, ráadásul fülbemászó dallamokkal.

A Kelemen László Kamaraszínházban Woody Allen 1992-ben megjelent, Férjek és feleségek c. filmjének színpadi adaptációja kel életre Sente Vajk rendezésében. Az egyszerű elgondolkodtató és nevetető, tanulságokat és elrettentő példákat kínáló történet középpontjában a mindenkor romantikus kapcsolatok újrarendeződése áll. A két házaspár tagjait Szemenyei János, Márcz Fruzsina, Hajdú Melinda és Adorjáni Bálint alakítja.

Igazi örömjáték a Danyi Judit-Hegedűs Zoltán színészpár szá-

mára a Jövőre, veled, itt 2., amelyet az első résszel megegyezően Szerednyey Béla rendez. Doris és George titkos szeretői viszonya még mindig tartogat fordulatokat és megannyi kacagató jelenetet. A romantikus vígjáték mindkét része önálló produkció, így az is garantáltan jól fog szórakozni, aki lemaradt az 1. részről. A pikáns szerelmi történetnek már-már zavarba ejtő közelségből lehetünk szemtanúi a Ruszt József Stúdiószínházban.

Filmként éled újjá a Csoportterápia

Az FP Films Kft. és a Kecskeméti Katona József Nemzeti Színház együtt indult a Nemzeti Filmintézet pályázatán, amelynek keretében színházak és filmek összefogásával

készülnek produkciók streaming szolgáltatásra és televíziós forgalmazásra. A pályázat pozitív elbírálásának köszönhetően a Csoportterápia c. filmet már javában forgatják Kecskeméten.

A Galambos Attila - Sente Vajk - Bolba Tamás nevével fémjelzett darabot 2015-ben tűzte műsorra a színház, hamarosan pedig a tv-képernyő előtt ülve kacaghatnak a nézők a mjúziklkámedei vicces jelenetein, annak ellenére, hogy a történet szereplői nagyon is hús-vér emberek, valós problémákkal.

Az eredeti szereposztásból Hajdú Melindát, Aradi Imrét és Dobó Enikőt láthatják viszont a humorra vágyók, hozzájuk Sente Vajk, Jankovics Anna és Járai Máté csatlakozott.

Zenés adventi kalendárium a Kecskeméti Nemzeti ünnepi meglepetése

Noha a társulat nagy bánatára még várni kell a személyes élményekre, a karácsonyi ajándék így sem maradhat el. Minden nap exkluzív meglepetéssel szolgál a teátrum a hírlevélre feliratkozóknak: a társulat tagjai egy-egy kedvelt zeneszámmal varázsolnak ünnepi hangulatot az otthonokba. Az előadók által választott dallamok csendülnek fel 24 napon keresztül a Kecskeméti Nemzeti színészeinek, énekkari tagjainak és zenészeinek jóvoltából.

A cikk szerzője:
Sárdi Barbara

Romantika és humor a Jövőre, veled, itt 2. jelszavai

Hamarosan szemtanúi lehetünk, hogyan alakul Doris és George különös viszonya egészen idős napjaikig: már javában próbálják a Jövőre, veled, itt második részét a Kecskeméti Nemzeti Színházban. Ezúttal is Szerednyey Béla viszi színre a kétszereplős, igazán szórakoztató művet, amelyben az első résszel megegyezően a Danyi Judit-Hegedűs Zoltán művészpárt láthatják a nézők.

Doris és George története folytatódik. Nem mindennapi szerelmük kiállta az idők próbáját. Öröm és bánat, születés és halál, betegség és egészség egyaránt szegélyezte kapcsolatuk rögzült útját. Külön világban és más helyzetben zajló életük, évente egyszer csupán egy hétvége erejéig kapcsolódik össze. Lehet, hogy ez kapcsolatuk tartósságának titka évtizedeken át? Az idő múlását azonban ők sem úszhatják meg. Gyermekük felcseperedtek, családi életük során számtalan problémával kell szembenézniük. Egyvalami azonban örök: gyermeki rajongásuk egymás iránt.

A fordulatos, utánözhatatlan bájjal átszőtt, pikáns szerelmi történetet bemutató romantikus vígjáték első részét 2013-tól három évadon át játszotta a Kecskeméti Nemzeti, igazi sikerdarab lett. Annak sem kell azonban izgulnia, aki erről lemaradt, a második rész önmagában is szórakoztató lesz, ígéri Hegedűs Zoltán: "Többször teszünk utalást az első részre, a szerző úgy írta bele ezeket a második rész szövegegyébe, mintha a szereplők is visszaemlékezniének. Felidézünk majd az első részben hallott poénokat."

A Stúdiószínház eleve bennfentessé teszi a nézőket, hiszen közvetlenül a színpadon ülnek, ezen felül több szál fokozza az intimitást: a helyszín ismét az ominózus motelszoba, a színészek pedig a szemünk láttára változnak át többször is.

"Hat jelenetből áll a darab, általában ezek között 5 év telik el. Hogy

az idő múlása látványos legyen, többször átöltözünk, frizurát váltunk, én át is sminkelem magam" - magyarázza Danyi Judit.

"Pillanatok alatt át kell változunk, mivel mindössze ketten vagyunk a színpadon, a nézőket pedig nem várakoztathatjuk meg" - teszi hozzá a George karakterét megformáló színész. "Az öltözést nem látják a nézők, viszont a fodrász mozdulatait nyomon követhetik minden alkalommal egy átlátszó, megvilágított fal mögül."

Úgy írták meg a két karaktert, hogy meglehetősen általánosak, mindenki könnyen tud velük azonosulni. Ugyanolyan hétköznapi problémákon mennek keresztül, mint bárki a környezetükből. Doris 49, George 52 éves a második rész kezdetekor, az előadás végére pedig már 70 év felettiek.

"E tekintetben nem következtes a forgatókönyv, mert az első rész vége felé is ősz hajunk volt, de nem gondolnám, hogy ez zavaró lenne a nézők számára. A szerző, Bernard Slade eredetileg úgy írta meg a darabot, hogy nem tervezett neki folytatást. Most onnan indulunk, hogy a gyerekeink már felnőttek, unokáink vannak" - vetíti előre Zoltán. "George életútja igazán mozgalmas, ez szép kihívásokat tartogat a színészi munkában."

"Szeretem ezeket az időugrásokat, mert sok színt megmutathatok magamból, ahogyan egyre komolyodik és fegyelmezettebbé válik Doris,

aki alapvetően egy jó humorú, elegáns, nagyon nőies hölgy" - teszi hozzá Judit.

"Elképesztően vicces, nagyon élvezzük, igazi örömjáték" - értenek egyet mindketten. "Sokszor játszunk párban, mindig lelkesen fogadjuk ezeket a szerepeket, mert kiválóan tudunk együtt dolgozni. Abban a tekintetben még könnyebb is a dolgunk, hogy bátrabban elmondjuk egymásnak a véleményünket, szakmai meglátásainkat, hiszen szinte olyan, mintha otthon lennénk."

A cikk szerzője: Sárdi Barbara
Fotó: Dömölky Dániel

A Hotel Mimóza Békéscsabán Pezsgő, fekete ribiszkével

Limonádét várva gördült fel a függöny a Katkó Ferenc által rendezett könnyed, francia komédia, a Hotel Mimóza 2020. november 6-i bemutatóján a Békéscsabai Jókai Színházban. A szolidan elegáns, mégis vérbő, tengerparton üde, fordulatokkal szabdaltnak tűnő történet egyik központi gondolata szerint sosem szabad hagyni, hogy ellaposodjon egy szituáció. Ennek értelmében pedig már a bemutató is bravúrosan stílszerűen sikeredett: az előadás tervezett helyszínéről, a Sík Ferenc Kamaraszínházról a társulatnak pár óra alatt kellett a Riviera nemlétező szállóját.

Pierre Chesnot Hotel Mimózája ugyanis – nevének ígéretével ellentétben – nem egy bájos, csöndesnek ígérkező, ám annál zajosabb elvonulásra is alkalmas intézetre utal, azzá csupán az előadás alatt válik – kényeszerből. A szín részben egy ranch fa- és kőberakásos enteriőrjére hajaz, amely a maga letisztultságában tökéletesen illik a teret betöltő selyemfűnyű felületekhez, a rózsaszín LED-lámpákhoz, a szolid minibárhoz, a stílusbeli kakofónia harmóniájáig pedig a díszlettervező, Halász G. Péter érdeme. E, már-már éteri világba csöppenve máris a tréfával szórakozni képtelen tévérendező, Jean-Francois Moncey (Csomós Lajos) szerelmes évdője közepette tátogja egy harsogó francia nótá szövegét. Szeretője, a férjzett Magali Martigue (Fehér Tímea), tulajdon otthonában dévajkodik, adja a delnőt, ám a karakternek a legjobban mégis a vidéki asszony szerepe ízlik. Ebben pedig bele is kóstol a kerekesszékesnek hazudott, párizsi feleség-vetélytárs, Cécile Moncey (Tarsoly Krisztina) feltűnésekor. Jean-Francois ugyanis évek óta mesél élete párjának, Cécile-nek egy hangulatos, tengerparti szállóról, a Mimózaról, melyben a környéken forgatva rendre szobát szokott bérelni. Hotel nincs, márpedig hirtelen mégis lennie kell, hisz Jean-Francois végre filmlehetőséget kap az unalmas szappanoperák helyett, Depardieu-nek már el is küldte a

szkriptet, a produkciót pedig Cécile fogja finanszírozni.

A pink LED kékbe vált a ház hotellel avanszálásakor, a feleség érkezését megelőzően pedig Jean-Francois és Magali jeleneteit burleszkeszenés aláfestés kíséri, talán e szerelem könnyedségét, neveltségességét hangsúlyozandó. A két színész remekül rájátszik mikrokozmoszuk szétzúzásának tragikomikus gyermekeségére, Csomós karakterének kezdeti kamuáradata pedig kiváló táptalajt biztosít a feleség abszurdnak tűnő normalitásának. A Tarsoly Krisztina által ragyogóan alakított Cécile fekete-fehér, nagyvilági szettjével nem illik a hotel natúr színű világába, s a nő színrelépéséig a férj is színben párjához passzoló öltözetre cseréli Riviera-kosztümjét. A szerelmi háromszög résztvevői szorult helyzetükben magányosan, de valamelyest mégis kollektíve gyötrődnek helyzetükben, melyen csak az ebéd ígérete és egy frappáns, közönségkacagató menüírás segíthet. A trió egyre halkuló jelenlétebe az immár hotelként funkcionáló magánházba érkező első „vendégek”, az ifjú nászutas pár, Hans és Heidi Müller (Szabó Lajos és Márki Szabina) érkezése lehel életet. A harsány férj és neurotikus felesége tipikus svájci ruhában vannak, összecukható műanyag flakonból szürcsölik italukat, és úgy egyáltalában, nem illenek a napszitta délfrancia romantikába. Rettegnek is az idilltől, ahogy illik, jellemkomikummal és élénk fényjátékkal fűszerezve a jelenetek váltakozását. A történet paradox módon a hallgatók, leginkább náthás vámpírra emlékeztető Legris úr (Balázs Róbert) érkezésével gyorsul fel igazán. A vendégek egyre gyűlnek, a kiadott szobák kulcsaival vonul az emeletre a nyakában biztos-ami-biztos-alapon ormótlan keresztet viselő kikapós feleség, Nadine (Liszi Melinda), és szeretője, Vincent. Nadine szórakoztató jelenség, egyetlen hibája (a házasságtörésen kívül), hogy nem hagy elég hosszú szüneteket a férjtel telefonálva, gyakorlatilag a válasz lehetőségét is elvéve felszarvazott urától.

A második felvonás bájosan műfrancia giccszenével és újabb izgalmas figurák feltűnésének ígéretével indul. Immár férj, feleség és szerető is piros-púderszín szettet visel, jelezve, hogy ők a mesterségesen előidézett örületben is valamelyest összetartoznak. Piros „munkaruhájában” robban be a Hotel Mimóza csúsztatott miliójébe Paquerette (Király M. Alexandra), a cserfes prostituált, aki rögvest „állandóra” szeretne magának szobát biztosítani fizetős légyottjaihoz. Közben elsül egy puská, megtudjuk, hogy a csöndjeiben is végtelenül szórakoztató Legris úr nem kaszkadőr, hanem főkönyvelő, majd hazaér Magali tengerész férje, Charles (Katkó Ferenc) is. Ezúttal az ő öltözete „nem illik a képbe”, a többiek már „berendezkedtek” a hazugságra. A háziúr tanácsalanságának Jean-Francois vet véget – egy újabb, mindennél elsöprőbb hazugsággal. A minibárból egyre fogy az ital, megy az oda-vissza, a közönség csak kapkodja a fejét, a bár melletti kanapé szinte „terápiás”, és valamilyen formában mindenki hazudik mindenkinek. A nézőn kívül senki, talán még az eseményeket ügyetlen, zsinórokat összegabalyító bábjátékosként irányító Jean-Francois sem lehet biztos abban, hogy ki mit tud, mit sejt, illetve mit hisz, ám végül a

világ helyreáll, és a férfi beszédheti a kamuhotel tábláját.

Az előadás legnagyobb erénye abban rejlik, hogy betartja mindazt, amit ígér. Mégis, tartogat olyan apró meglepetéseket, mosolyra vagy ámulatra okot adó részleteket és momentumokat, mint a megcsalt hitvest alakító Tarsoly Krisztina könnyes, önfeléd-őrült monológja. A Hotel Mimóza tehát épp olyan jól esik, mint a karakterek által a délfrancia vidéken üdvözülten fogyasztott po-

hár pezsgő – fekete ribiszkével.

Pierre Chesnot: Hotel Mimóza. Rendezte: Katkó Ferenc. Játsszák: Csomós Lajos, Tarsoly Krisztina, Fehér Tímea, Katkó Ferenc, Szabó Lajos, Nádra Kitti/Márki Szabina, Balázs Róbert, Király M. Alexandra, Liszi Melinda, Tege Antal, Lévai Attila, Kraszkó György, Szűcs Attila. Bemutató: Békéscsabai Jókai Színház, 2020. november 6.

Ozsváth Eszter

Fotó: A-TEAM/Nyári Attila

A gát – A főpróbáig jutott, bemutatóra vár

Elkészült és a főpróbákon is túl van a Harag György Társulat legújabb bemutatója. Az A gát című produkciót azonban még nem tudni, mikor láthatja a közönség.

A koronavírus járvány okán hozott rendeletek novemberben újra lakatot tettek a színházra: már a befogadóképesség harmadával sem lehet Szatmárnémetiben előadásokat tartani. Ennek ellenére a világot jelentő deszkák az elmúlt hetekben is dolgoztak. A Harag György Társulat bemutatóra készült, s bár a bemutatót ismeretlen időpontra voltak kénytelenek halasztani, A gát című előadás főpróbáit is megtartották. A színészek pedig már csak arra várnak, hogy a közönségnek is megmutathassák az egyébként nemzetközi sikerdarabnak számító írásból létrehozott előadást.

Az 1997-ben megjelent „A gát” című előadást még ugyanabban az évben a londoni Royal Court Színház színpadra is alkalmazta, majd két évvel később a Broadway repertoárjára is felkerült. Elnyerte az év legjobb előadásának járó Laurence Olivier díjat 1998-ban, ugyanakkor Conor McPherson is megkapta a Legígéretesebb drámaírók kritikusi díját. A londoni Királyi Nemzeti Színház által készített felmérés alapján a 20. század legjobb darabja, és Michael Billington a The Guardian színi kritikusa szerint minden idők 101 legjobb darabja közé tartozik.

Írország, egy gát közelében fekvő kis településén, három barát találkozik egy kocsmában. Az esték egy megszokott rítus szerint zajlanak e vidéki tájon, ahol már nem történik semmi. Az időjárásról beszélgetnek és arról, hogy fiatal érkezett Dublinból a városkába. Az Ő érkezése mindent megváltoztat, mivel mindenki lehetőséget kap a férfiak közül, hogy elmondhassa történetét. Mivel úgy vélik, hogy monoton életük nem vonzza egy kifinomult hölgy figyelmét, mindenki kiszínezi a tapasztalatait a helyi folklórból merített szereplőkkel. A légkör furcsa, kísérteties, megtűzdelve egy jó komédia elemeivel, mert minden egyes történet után visszakanyarodnak

egymás megszokott ugratásához, hiszen mindig is ismerték egymást. Mindaddig, amíg rá nem jönnek miért is költözött a fiatal a fővárosból az ő kis városkájukba. És ekkor minden történetet felülír a szolidaritás, barátság, emberségesség amelyet iránta mutatnak.

A „mesemondás” képessége a verbális kiválóság része, az „élő” lenyomatát hordozza magában, melyet a színház mellett legfőbb érvként hozhatunk fel. A gát az ír Conor McPherson-tól, az éjszaka leple alatt összefonódó emberi kapcsolatokat vizsgálja, egy olyan helyen, amelyet úgy tűnik már elfelejtettek volna, ahol egymásra találhatnak a magányosok, a sérültek, a szerelemben beteljesületlenek, vagy azok akik éppen elvesztették azt az embert aki

kiegészítette őket és értelmet adott az életüknek. A gát történetei versként szövődnek egymásba, mely a gyónás jellegével betölti a magányt. Amint a játék megkezdődik mindenki saját félelmei elbeszélője lesz.

A szereplők magánya visszavonhatatlannak tűnik, amíg meg nem értik, hogy a közösségük iránti felelősség életmentő lehet, ha magányosnak, elszigeteltnek vagy szomorúnak érzik magukat. Előadásunk célja, hogy a magány mélységéről beszéljen a mai világban: feltételezzen, kutasson és megoldásokat keressen. Mindannyiunk élete az elmúlt pár hónapban az egyedüllétről és a közösségből való kiszakadástól szólt. Azt szeretnénk, hogy előadásunk visszaadja nézőink emberi kapcsolatokba vetett hitét, hogy legyőzze a

vallomással kapcsolatos félelmeiket és főként, hogy meggyőzzön arról, hogy higgyünk a többiekben. Hogy ne féljünk többé.

A produkció szereplői Rappert-Vencz Gábor, Orbán Zsolt, Nagy Csongor Zsolt, Gaál Gyula és Bogár Barbara. Az előadás díszlet- és jelmeztervezője Anda Pop m.v., dramaturgia Bessenyei Gedő István, light designere Lucian Moga m.v., zenei munkatársa Manfrédi Annamária, ügyelője Szabó Ritta, sűgője Kófiy Annamária.

Az előadás rendezője Ovidiu Caița, a Szatmárnémeti Északi Színház román nyelvű társulatának, a Mihai Raicu Társulatnak a művészeti igazgatója, aki így beszélt az elkészült előadásról: „Azt szeretném, hogy a nézők, akik beülnek a színházba, az előadás idejére szakadjanak el a külvilágtól és kerüljenek közel a szereplőkhöz: akik nem jók vagy rosszak, hanem egyszerű emberek, jó és rossz tulajdonságokkal. Magányosok, de az előadás helyszínéül szolgáló kocsmában egy közösséget alkotnak. Szeretném, ha a színház is ilyen hely lenne. Egy hely, ahol a mostani széteső, egymástól eltávolodó társadalmunkban újra közösséget alkothatunk”.

A produkció tehát már bemutatóra kész, szereplők pedig már csak azt várják, hogy a járványügyi intézkedések megengedjék a valódi bemutatót. Közönséggel, a színházban együtt átélve a varázslatot.

**A Harag György Társulat
PR-osztálya**

Nem a páratlanul hibátlan arcbrómmal, nem a kigyúrt nagymama testemmel és nem is milliányi sikeres szereppel szeretnék kérkedni.

Mit számít az 1300 Macska előadás a Madách Színház színpadán, az Aranytízben eltöltött 30 éves színészetektatás. Mit számít a Kölcseydíj vagy a Károli Gáspár Egyetem színház történeti mesterszaka. Ja és hatvanévesen megtanultam lovagolni és kajakozni. Mi is a fontos az életben? Persze ez a szempont 5-10 évente változik.

Többen megkérdezték- és nem gondoltál a halálra?

Nem, eszembe se jutott, egy másodpercre se, sőt a kérdés se zavart.

Pedig tíz kemény nap volt a kórházban. Örülök, hogy kórházba kerültem. Sokan azt hiszik, megteboylultam. Ott mentettek meg.

Mire emlékszem? Foszlányokra, a puzzle ma sem áll össze. De nem

Covid-napló Az élet is egy színház?!

baj. Egy nagy lázalom volt. Álom? Nem, valóság.

Kezdődött egy iszonyú izomfájdalommal. Jó, majd elmúlik... hiszen azért találták ki a fájdalom és lázcillapítót... majd hirtelen magas láz gyötört, gyengeséggel, jó... összeesés a gáztűzhelyre, majd a földön ébredtem fel. Valami meleget éreztem az arcomon, a számon... jé vé! Mégis kellene hívni a mentőket. Még szerencse, hogy a zsebemben volt a telefonom. Szünet.

Hallottam a mentőautó szirénázását. Ez én vagyok itt bent? Igen!

- De hát légezt a nyaka, a váll... nem tudják fogadni? Hogy covidos-

e? Azt hiszem, igen... Jó akkor átme gyünk egy másik kórházba, mondta a mentős a legfrissebb szkfanderes jelmezében. CT kéne és egy tüdőrontgen. Jó, akkor megyünk a Jánosba! Mégse... jó, akkor a Kútvölgyibe... Hát ilyet!! Kiáltott fel a mentős, fogja csak ezt az infúziós zacskót, megfogtam... Akkor most mi legyen? Hova vigyük?

- Nagyon fázom, mondtam most már sokadszor, fázom, de ez volt a legkisebb probléma. Eszembe jutott a vesemedence gyulladásom, a visszereim... semmi baj, kibírom... az ember annyi mindent kibír, a szívem jó, a tüdőm rendben, nem köhögök, nincs

mellkasi fájdalom, szagokat érzek... csak ez a láz... újra szünet. Fáj, nagyon fáj, mondtam. Bocsánat, de nem találok az ereket. Fáj a sok vénakeresés a tüvel. Az infúzió újra bekötése már majdnem jólesett. És az égési sebek is mint a parázs, úgy égtek...csak a mentőautó zötykölődése ne lenne ilyen fájdalmas. A fogaim vacogtak, és nagyon mozogtak az eséstől. Remélem, megmaradnak, az ínyem még egy pár évre visszafogadja őket!

Dél. Végre egy kórházi ágy.

És éhes vagyok. Szólt a gyomrom. A szervezetem jól működik, vajdasági gyomrom jó kis kolbászra, szalonnára, hagymára vágyott... nincs veszve semmi. Gondoltam. De sajnos... A láz újra a hatalmába kerített. Ragaszkodott hozzám. Jól érezte magát bennem karöltve legjobb társával a vírussal. Orvosságok, vizsgálatok, vérnyomás, lázmérés, vérvétel, garat- és orrtesztek, sztetoszkópos fantomok körülöttem jöttek, mentek.

Tíz nap múlva a vírus feladta. Megnyertem volna a csatát? Kisütött a nap! Végre!!!

Hazakértem magam. Most már magam is megoldok mindent saját kis megszokott kuckómban, gondoltam, bár lefogytam és erőtlén voltam. Vár az imádott táj, az erdő a virágoskert, Molly és Tappancs a két örökre hű barát. Köszönök mindent. Az orvosoknak, az ápolóknak és az egész személyzetnek. Köszöni a 427-es szoba lakója, aki ott rakta össze boldogan az élet új értelmét. És azóta csak süt a nap ...még akkor is, ha beborul az ég Leányfalu és a Duna felett.

Művésztársaim...

Sikeresen legyőztem, amit nem mindenki tud legyőzni. Azokért minden nap gyertyát gyújtok.

„Az élet szép, tenéked magyarázom?”

Szeretettel:
Póka Éva

A két pápa – magyarországi bemutató a Rózsavölgyi Szalonban

Isten Rottweilere

A pápának – pápáként kell meghalnia is. Nem lehet lemondania a szentatyaságról, kivéve, ha súlyos vagy gyógyíthatatlan betegségben szenved. Hétszáz éves hagyomány tört meg 2013. február 11-én, amikor XVI. Benedek pápa lemondott, ám egyben bejelentette, hogy élete végéig megtartja az „emeritus pápa” címet. Ihlető helyzet. Anthony McCarten darabjából hitmerengő színjátékot rendezett Vecsei H. Miklós.

Én fölnéztem az est alól
az egek fogaskerekére –
csilló véletlen szálaiból
törvényt szőtt a mult szövőszéke
és megint fölnéztem az égre
álmaim gőzei alól
s láttam, a törvény szövődéke
mindíg fölfelik valahol.
(József Attila: Eszmélet)

Szeretnék komoly, kibeszéletlen témákkal foglalkozni, és kérdéseket feltenni ezekről – fogalmaz saját művészpozíciójáról egy interjúban a szerző. Erre kedvező alkalom a kiválasztott egyháztörténelmi pillanat, az a hátrahagyott pont, amikor/ amelyen mintaként lebeg az utódok szeme előtt a hívők és istenérzők lelkében már az életében szentté lett II. János Pál, s az ő szellemi hagyatékából kiágazó két irány, a valláseredet-höz visszahajlás és a reformizmusé.

A két pápa műfaja, kortársi témájú hitvitázó dráma, célközönségét tekintve, vallásos tárgyú polgári darab. Ennek hagyománya a magyar nyelvű színművészet kezdetét jelenti, a XVI. század elején. Az első magyar nyelvű drámát Sztárai Mihály írta (Papok házasságáról). Vélhetően az ő munkája ismeretében, attól ihletetten keletkeztek – a trinitáriusok hittérítői arzenálja részeként – további párbeszédessé nyelvműveink, a Nagyváradi komédia (1573) és a Debreceni disputa (1572). Ez utóbbi szerzője feltehetően a kolozsvári teológusdiákok szeniora, Válaszúti György volt. A három cselekedetre (felvonásra) tagolt darab témabeli és dramaturgiai eszközforrásul szolgálhatott Páskándi Géza Vendégség c. drámájának megírásához.

Páskándi a múltból merítve példát, parabolikusan szól: ahol a hitbéli vagy a világi pártosság vakszendélyé fajul, ott az egyház, az ország végromlása fenyeget. Reménységű emberekkel átszötte, ennek víziója a Vecsei H. Miklós által rendezett előadás is.

A hitvitázó dráma a szerző az önmagával vívott sakkjátszmája: napi szóhasználat, a saját érvelés előzetes hatástanulmánya: mit válaszolna a vitapartnerem, ha azt mondanám, hogy (...) ? A választ mivel háritánám el én? Ha ketten lennének a színpadon, igazában egy belső párbeszédet tartalmazó monodrámát keletkeznék, ezért külső nézőpontra van szükség. A környezetbeli nők lehetnek ilyenek: az egyházélet szem- és fülantú, a vitába keveredett

férfiak sorsának hasznélvezői vagy politikai szeszélyének elszennvedői; dramaturgiailag rendszerint az igazmondó vargák/bolondok szerepkörében. Páskándi Vendégségében ennek megtestesülése Mária, az írástudatlan cseléd lány, a püspök és a besúgó közös szeretője. Dávid Ferenc tanításiából mit sem ért (véletlen papagájbesúgó), ugyanakkor a gazdájától és az áruló vendégtől, Blandratától is várhatja gyermekét: ami közben a férfiak egymás tudatában „vendégeskednek”, kitilthatatlan vendég ő is az ösztöneikben: a steril teóriát felülírja a testkémia.

A vatikáni szolgálatban álló (majd menesztett) Brigitta nővér nem kémiai kártevő: régi belső munkatárs: az őt alakító Molnár Piroska, a saját szavaitól mindinkább felbátorodva, felsorolja XVI. Benedek egyetlen felvonásra szabott darabban eljátszhatatlan, sokaságú jellemvonásait. Mondják néhányan... azt, hogy... néha kicsit rideg. És hogy nem karizmatikus. Egy csiga, aki a házáról álmodik... és, hogy az egyháznak már szüksége lenne valakire, aki fiatal, életerős és nem rémül meg az óvszerektől. Főleg Afrikában. A HIV miatt. És a válásokat is. Aztán az abortusz kérdés, a pénzmosás a vatikáni bankban. Hogy a saját komor nyikja ellopta az iratait és odaadta a szennylapoknak. És sokat beszélnek arról, amit az Iszlám felemelkedéséről mondott, Szentatyám. És a pedofil ügyek, azok az undorító papok, akik beárnyékolják az egész... (szövegtömörítés a cikk szerzőjétől). A vacsorájához kapja e jellemzést a pápa, s jutalomképpen átengedi Brigittának a söret. Közben a nővér ócska, kontakthibás tévéjén a Rex-sorozatot néznék, ha a közelgő vihar nem zavargatná az adást.

Jó napot! Bergoglio bíboros vagyok. (Köszön a fénybe lépve Lukács Sándor.) Régen nekem is volt tv-m. Szerettem focit nézni. A tv-nek... antennára van szüksége. És jelle. Néha ez a jel rossz... ki tudja miért, egyszerűen rossz. Néha az Istentől kapott jel erős, jól működik, érzed a kapcsolatot, de máskor meg szólsz hozzá... és nem érzel semmit, legfeljebb annyit, hogy „én megpróbáltam... legalább megpróbáltam.” Temetni jöttem a tévét, nem dicsérni – mintha Brutus beszéde kezdetét hallanánk Caesar temetésén. Kiírják nekünk: „Buenos Aires. Egy összetekolt viskóban kialakított templom, a Villa Miseria nyomornegyedben. Koldusok, bűnözők, drogkereskedők által lakott vidék.” Napjaink facebookos kommunikációjának színpadra alkalmazott piktogramjai, hangulatjelei tájékoztatnak: direktség, jelképiséggel terheletlen jelrendszer: ehhez alkalmazkodik a bíboros szava is: spród, dinamikus és közérthető.

„Azt mondjátok, atyám, veled nem történik ilyesmi. Az emberek

azt hiszik, hogy a mi helyzetünk más. Hogy mi közvetlenül elérjük őt. Pedig nem így van. Ugyanúgy vagyunk ezzel, mint te meg te. Arra célzok... hogy most nem prédikálhatok. Üres szavakat szólnék. Csak szavakat. Ma ti tanítsatok engem. Az olyan szép volna. – Azért vagyok itt, hogy elmondjam... nem leszek többé a bíborosotok. Mert... bűnös vagyok. Igen, ez a legpontosabb meghatározás. És ez nem csak egy tetszetős szó vagy irodalmi fogás. Egyszerűen bűnös vagyok. Születésem óta arra

törekedtem, hogy a fülem örökké nyitva legyen, és meghalljam a hangját. De túl sokszor kellett csalódnom magamban. És most 75 évesen... azt kell mondjam, lejárt az időm. Vége a szolgálatomnak. Ezért jöttem el hozzátok, hogy ezt elmondjam. Egy pap nem más, mint egy lyukas edény, aki csak annyit tud kérni tőletek, hogy találjátok meg a saját utatokat Istenhez. Békével menjetek majd el innét és maradjatok hozzá közel.”

Ő fog elmenni békével Argentínából, s Rómáig meg sem áll. Éppen

akkor készülődik a Szentatyához, amikor a Szentatyá akarja magához kéretni őt. Talányos koicidencia – a koicidencia szótári jelentése események vagy jelenségek látszólagos ok nélküli együtt előfordulása, illetve egybeesése –: vajon elrendelés-e, vagy megrendelés, hogy találkozzanak? Az önmagunk elleni sakkpartiban lehetetlen, hogy ne akarjon az egyik énünk tehetségesebben túljárni a másik eszén, mint a másik az egyikén. A hitvitázó drámában szintúgy lehetetlen, hogy az író a két

fél tekintetében elfogulatlan maradjon. A színre vivő Vecsei számára is, mintha rokonszenvesebb volna egy árnyalattal az a szofisztikus önrónia, mintha rokonszenvesebb volna egy árnyalattal az a szofisztikus önrónia, amellyel Jordán Tamás Benedekje ágyat vet a saját halhatatlanságának. A lemondásra elszánt pápa érzéketlenül, szimultán sajnálja az eredendő értékeit a modernizáció miatt feladó világot, és a maradisága miatt fogyatkozó egyházat. Az élet, amit az Úr adott, tele van változással. Ön Szent Péter utódja. Szent Péter házas volt! – mondja a bíboros. – A XII. századig nem volt kötelező a cölibátus. Angyalokról nem volt szó az V. századig, aztán hirtelen mindenütt ott voltak, mint a galambok! Ugye tudja – feleli a pápa –, hogy mi nem a múlthoz ragaszkodunk, hanem Istenhez? Én vagyok az út, az igazság és az élet. Szentatyám, ha a természet és az egész univerzum folyamatosan változik, akkor a teremtője, miért ne változhatna? Isten nem változik! Ezzel, kölcsönös gyónásban feloldozzák egymást az eddig elhallgatott bűneik alól.

A bíboros bűne azonban nem tűnhet el a színről nyomtalan. A hetvenes években, Argentínában, egy borzalmas katonai rezsim, egy halálosztag, a junta volt hatalmon. Ő, a jezsuiták vezetőjeként lepaktált velük. Több. tízezer ember tűnt el. Családok mentek tönkre, gyermekeket szakítottak el a szüleiktől, a papok takarították el a kivégzetteket az utcákról. A szolgálatába lépő Sophia nővér a rajongója. Atyám, én igazság szerint azért jöttem, mert hallottam, hogy vissza akar vonulni. Én szívesen segítenék magának mindenben. Maga az ellenállás hangja, aki nemet mond a hatalomra. Aki szembeszáll az igazságtalansággal és a gonosszal, bármi is az ára – vallja meg, amikor a bíboros az odaszegődése okát tudakolja. Aztán elmeséli azt is, hogy a szüleit az utolsók között hurcolta el a junta. Ó, drága gyermekem. Krisztus adjon neked nyugalmat és békét – hangzik a vigasz. Velem van, atyám, de még mindig dühös vagyok. Dühös vagyok azokra, akik megölték a saját testvérüket, anyjukat, gyermekeiket, több tízezer embert... és azokra is dühös vagyok, akik csak álltak és néztek, de nem állították meg, csak csendben maradtak, hogy ne kerüljenek bajba. Sophia nővér szerepét Trokán Anna játssza. Szenvedéskísértő alázat sugároz tekintete. Első pillantásra korábbi szerepe, az Isten ostora (Nemzeti Színház) Mikolt hercegnőjének Attila, a hun király iránti gyilkos szerelme idéződőtt fel bennem...

A Rózsavölgyi Szalon az ingyencéltelmisség szellemi örömét kereső fórum. Kitűnő játéktér ugyanakkor azoknak a színészeknek is, akiket a beidegzett szerepsémákból való kikökkentetésük gyönyörködtet. Négy olyan alakítást látunk most, amelyek igazi mélységét akkor sem tudnánk feltárni, ha szavanként értelmeznénk a mondataikat. A darab igazsághálója közöttük feszül, s minden rezdülésük üzenete a nézői felfedezés pillanatában érvényes. Az előadás helyben érzendő!

Balogh Tibor

Fotó: Szokodi Bea;
Molnár Miklós

SzedjeteK szét

Kosztolányi Dezső

Színház, Szabadka

A bögötök titkai

A világ rendje kusza logikán alapszik: gyanús az, ami pofonegyszerű. A szülőföldtől messzire vevő vagy a honvágy öl meg, vagy a hazatéréstől való rettegés. Ami a két halálesély között lebeg, az a költészet. Kortársunk, a szülőföldjétől elszakadt költő, Domonkos István életműve alapján komponált poémajátékot Mezei Kinga.

Figyelemre méltó mostanában a kitűnő színész-rendező vonzalma a tetteink talányai iránt. Néhány éve Debrecenben Stanisław Wyspiański, a krakkói születésű dramaturg, költő, festő, rendező, építész, a XX. század elejének egyik legsokoldalúbb lengyel művésze darabjával kísérletezett. A Novemberi éj meséje szövevényes párhuzam az Olümposz ellen Pallasz Athéné vezetésével lázadó istenek és egy lengyelországi forradalom között. Újabb emlékem munkáiról, sepsiszentgyörgyi: Mezei Szilárd Anna c. zeneművének felhasználásával, Gyarmati Kata dramaturggal alkottak színpadi művet. Az Anna legenda nem összefüggő cselekményként idézi fel a nők önfeláldozó lázadását a zsarnokság ellen, hanem forrpontról forrpontra haladva jelzi a dacgerjedést, az önfelegyelem elvesztésének folyamatát. Az irodalmi alap itt is támaszt jelent: Benedek Elek meséjét, illetve Tamás Menyhérttől a Szent Anna-tó regéjét alakítják mondandójukhoz az alkotók.

A mondandóra nehéz megfelelő szót találnunk. Azok a pillanatok vonzzák Mezei Kingát, amelyekben odavész az ember jámborsága, leveti magáról a türelmét, s történik vele valami hirtelen; például elsül s fegyvere. A keze húzza meg a ravaszt,

mégsem elsüti, hanem elsül, ő csak a szemtanúja a saját cselekedetének, ámulhat az akaratlan akarata diadalán. A skizofrén pillanat, persze nem egyszemélyi élmény, átterjedhet kocsmánpre vagy kormányokra is. Kedvenc szerzői szövevényes ön- és világbábrázolása rendre megfekszi a közönség gyomrát. Mondják, Wyspiański darabjai roppant sokrétűek, így nehéz más nyelvre átültetni őket, s ez meggátolta, hogy nemzetközi hírnévre tehesen szert. Elkerülte a Nobel-díj Weöres Sándort, Juhász Ferencet, de a délvidéki Új Symposion köréhez tartozó Tolnai Ottót és a SzedjeteK szét versszövegeinek szerzőjét, Domonkos Istvánt is, nem feltétlenül azért, mert a szóképek lefordíthatatlanok, hanem azért inkább, mert a javaslattevők számára felfoghatatlanok. (A javaslattevők sekélyen barázdált szürkeállománya kihat arra, hogy mit gondoljunk a Nobel-díjak felől.)

A Kosztolányi Dezső Színház tett már azért, hogy földjei kárpótolva legyenek némiképp az elmaradó díjakért. Urbán András Tolnait A kisinyovi rózsá emlékezetes megrendezésével hozta méltó helyzetbe, most pedig igazgatóként adott lehetőséget egy alkotóközösségnek a Domonkos-játékuk megvalósítására.

Az absztraktn szürrealista atmoszférateremtésben Mezei Szilárd és Ondraschek Péter díszlettervező régi partnere a rendezőnek. Új társ a dramaturg Oláh Tamás, aki részben a szövegszerkesztés, részben a megfajtési kulcsot adó elő-irat révén, a tiszta ész ajándékát hozza. Közreműködése jóvoltából kirajzolódik egy logikával követhető, kétfókuszú

cselekményhálózat. Az egyik szál az isztriai nyaralóhelyen szolgáló zenekar szezonvégi hazakészülődése, a másik egy drogszállítmány rejtegetése. A szálak értelemszerűen a színpadra tett író (a költő) agyából erednek, s azt indázzák körül.

„Az előadás világának megalkotásakor A kitömött madár isztriai tengerpartjának mikrokozmoszát vettük kölcsön, mivel a már önmagában is erősen metaforikus – tudatja az elő-irat –, de a regényből áttemelt olyan motívumok, mint a szezonvég, az átmenetiség, a tenger, az idegenmunka vagy az idegenség is túlmutatnak önmagukon, allegorikussá válnak. Az előadás tere is egy olyan többjelentésű, absztrakt tér lesz, mely vizuálisan felerősíti a fenti motívumokat, ám sokkal több teret enged a játéknak és a nézői képzeletnek is, mint egy realista díszletkonstrukció. E térben engedjük majd egymásnak szereplőinket. Itt keressük majd a nézők szeme láttára saját igazságait.”

„Énünk parányi szatyrárt igen korán telegyömösözik a véletlenek.” – szónokolja kitüntetések erdejével mellén az Elnöknő. Kőműves Noémi játssza. Az összes nőszerep az övé (Lujza, Teréz, V, Radmila, Ilonka), árasztja lényé – az idomai, a lejtése, az érettsége, a vágya és undora – mindazt, ami az Író éjje szatyrában az asszonynepről összegyűlt. Az Író (és Lajcsó Imre) Hajdú Tamás „Az egész életed ilyen tanácstalan pillanatok sorozatából áll, és te mindig a következőtől várod a feloldozást. Ki vagy te, hogy ekkora teret engedhetsz a képzeleted számára az időben?” – olvassa a fejére Lujza az

elszalasztott gyönyörük okán, amely reményében elkötötték a partról a Feri meg az Ilonka motoros Kharón ladikját.

A ladik a cselekményi metszéspont (tarthatjuk origónak is). Ilonka: „Éppen arról beszélgettünk a Ferimel, hogy egy levelet kellene írunk egyenesen a marsallnak.” (Tito korában vagyunk.) Feri: Megírnánk azt, ami igaz is, hogy vadonatúj csónakunkat bizonyos személyek minden este eloldják, annak ellenére, hogy mi is éppúgy fizetünk a helyért, mint a többiek. Megírnám, hogy már hónapok óta nincs egy nyugodt éjszakánk a feleségemmel. Hogy most már kénytelenek vagyunk a csónakban aludni, annak ellenére, hogy én nem bírom a hullámokat, mert én nem itt születtem. De nevéket, azt nem íránk, én nem akarok senkinek sem rosszat. A Momčilóhoz megyek! És megmondom neki, hogy ne azzal az istenverte kokainnal foglalkozzon, hanem ezzel a kurva csónakkal!”

„Tudod, hogy mi a különbség a hegedű és a nagybögő között, Norvo? Az, hogy a nagybögő tovább ég!” – kérdezi Skatulya a hangszer nélküli, titkot rejtő tokot cipelve. Norvo a kokainfutár és Momčiló a rendőr Kucsov Borisz, bűnbe rángatott társa, Skatulya (Feri) Pálfi Ervin. Szokatlan a Kosztolányiban, hogy a színészek, odahagyva brechtiségiüket, egymás mondataiból konvencionálisan építkezve, szerepeket játszanak. A brechtii élc azonban adott: a körözött és a köröző azonos személy, aminthogy a csónakbitorlás kárvallottját és a csempész helyett elfogott segítőjét is ugyanaz alakítja: a kiscsavargó a pitiáner fogdmegek nagyhala. Skatulya balladája pedig Domonkos Istvántól a Majd-nem-vers, ennek refrénje a darabcím: Szedjétek szét!

Deda – Mészáros Gábor – a darab csendes hőse. Tisztességes foglalkozása szerint hullarabló, az eltemetteken lévő ékszerrel kereskedik. Évtizedek óta készül emigrálni, áthajózni a partról Olaszországba, de nem akadt még társa. Mint Rejtőnél Pizskos Fred: a bűn útján jár, mégsem tud ellenállni a jótettnek, ha rászoruló emberbe botlik. Előbb a szerelemválságba sodródott Írót vigasztalja meg, a nagy belebotlás azonban az emigráns Fiú öngyilkosságának megakadályozása. „meglehet, hogy a mi földünk csupán egy nagyobb bolygó büntetőtelepe... meglehet, hogy mi élők valahányan fegyencek vagyunk csupán ötven, hatvan, hetven évre ítelve. (...) Hiába minden könyörgés, hiába minden zsolttár, az ég hófehér arcú, drága, kék szemű gyermekei többé, soha nem szállnak szerető karodba. (...) Menekülnöd kell. Vissza a világba, vissza a sárba, a föld sárába. Gyere le onnan.”

A Fiú Búbos Dávid. Domonkos kulcspoémája, a Kormányeltörésben a szövege. Színészbravúr. Bársonyon futó és töredezett, önvádoló és világmegvető, szentimentális és rideg tudósítás önmagáról – a téves csatatéren. Ebben a színi poémában (sokszereplős monodrámban) mindenki az Író, s minden öröktől fogva, örökkéig való: amitől a humán mindenség perpetuum mobile, az a felszínén az epizodlányok szüntelen haláltánc.

Balogh Tibor

Elkezdődtek a *Finálé* próbái Debrecenben

Az *Imágó* után ismét a Csokonai Színházban rendez Pass Andrea. A drámaíró új darabja, a *Finálé* iskolában megtörtént, ugyanakkor minden zárt közösséget érint(het)ő problémát feszeget.

A próbák decemberben kezdődtek az online térben, s ha a járványhelyzet engedi, január végi bemutatóra számítanak az alkotók. A rendező az olvasópróbán azt mondta, lélekben a távoli, akár tavaszi premierre is készülnek, de tapasztalata szerint olykor használhat is a kényszerű pihenő, mert amikor nyitnak a színházak kapui, egy érett produkció kerül a nézők elé.

A történet pixelai, a legendás sztárpedagógus, Káldi Helga bukása és tanítványa, a kilenc éves Pál Berci rejtélyes halála köré szerveződnek. A mozaikokat olykor különös, máskor közepeszerű közszereplők tologatják kedvük szerint, miközben könyörtelenül peregnek az idő TikTok másodpercei, megalkotva az örök jelen szédületét. A Sodrás utcai általános iskola titkát a szereplők netnarcizmusa, valamint ürüléke keni össze. A valóság, mint egy százlábú eliszkol az égő vakító fénye előtt, repedésbe bújik, csak éjszaka merészkedik elő, hogy

átsétáljon az alvó arcokon. Szereplőink álmaiban még felsejlik valami a múltból, egy Nirvana-dal, egy Rembrandt-festmény, amit reggel egy frissítés könnyedén kitöröl. Kollektív tudatkimerülésben ébrednek, önként jelentkezve a felejtés *Finálé*jába, hogy eljátszhassák a bukkant angyalok műsorát.

A *Finálé* szerepeit Ráckevei Anna, Gelányi Imre, Herczeg Tamás, Mercs János, Réti Adrienn, Tolnai Hella, Wessely Zsófia és Vilmányi Benett játsszák. A dramaturg, az író-rendező Pass Andrea állandó alkotótársa, Garai Judit. A díszletet és a jelmezeket Tihanyi Ildikó tervezte.

Szakírói kurzus felsőoktatási intézmények hallgatói részére

Petőfi Irodalmi Ügynökség Nonprofit Kft. Szakírói kurzus címmel – a PIM Országos Színház-történeti Múzeum és Intézetének szakmai közreműködésével – 10 hónapos programot hirdetett, amelyre a színház és a cirkusz világának

megismerésére, annak bemutatására kedvet, elhivatottságot érző fiatalokat vártak.

A kurzus célja, hogy a tollforgató hajlamú jelentkezők belülről szemlélve ismerkedjenek meg azzal a közeggel, amelyről majd tudósítanak

és véleményt formálnak a médiában; bepillantást nyerjenek a színház és cirkusz munkájába, az előkészületi és a próbafolyamatokba. A program keretében kiemelt figyelem irányul a határainkon kívül dolgozó magyar társulatok alkotásaira, az előadásn-

ző turnéokra, fesztiválokra.

A program keretében elméleti és stílusgyakorlati képzésen vesznek részt a kiválasztott jelentkezők az OSZMI-ban. Lehetőségük nyílik a vidéki és határon túli színházak közös látogatására. Szemlélő, elemző-

értékelő, kritikai publicisztikát, művészsportrékat, interjúkat írhatnak; készíthetnek színházi és cirkuszi próbákról, előadásokról képriportokat, videoklipet vagy egyéb audiovizuális sajtóterméket.

Filmes színházi kísérlet a *Tomcsánál*

Rendhagyó sajtótájékoztatón ismertette a székeljudvarhelyi Tomcsa Sándor Színház legújabb, rendkívüli bemutatójának, a *Beckett* rövidke körülményeit a Városi Parkban. Szereplők: egy pad, három sminkelt, színes kabátos figura, a Tomcsa Sándor Színház munkatársai, a rendező, Zakariás Zsolt, és a sajtó képviselői.

“Benyomtuk ismét a reset gombot, és egyik vonatról átszálltunk a másikra”, mondta el Nagy Pál, színházigazgató az eddigi évadtervben nem szereplő bemutató kapcsán. Neil Simon *Furcsa pár* című vígjátékával készültünk szíveszerterei előadás gyanánt, ám Lendvai Zoltán magyarországi rendező a járványügyi korlátozások miatt nem tudta idén elkezdni a munkát a társulattal. Felkérésünkre Zakariás Zsolt rendező, a színház egykori művészeti vezetője ugrott be egy rövid, de annál velősebb, műhelymunka-szerű próbafolyamatra. A rendező elmondta: pár évvel ezelőtt hasonló volt a helyzet, amikor Matei Vişniec *Migránsok*, avagy *Túlsúlyban a bárkánk* című drámáját vitte színre közösen a társulattal. Akkor is, mint most, három hét állt rendelkezésükre. Profi munkát végzett a csapat, emelte ki a

rendező. Az alkotócsapatban jelmeztervezőként Lőrincz Viola e.h. vett részt.

Dálnoky Réka, a színház jelenlegi művészeti igazgatója, az előadás dramaturgia elmondta: az alkotófolymat során az első számú szempont az volt, hogy hogy lehet ilyen körülmények között színházat csinálni. “Beckett két-három szereplős rövid darabjait Zsolt javasolta. Sosem voltunk valamennyien együtt a próbák alatt, külön dolgoztunk, a jelenetek mégis egy egész estés produkciót tesznek ki”, hangsúlyozta Dálnoky.

Az előadás Samuel Beckett tíz, ritkábban játszott rövid jelenetét fogja egybe. Zakariás Zsolt szerint a műhelymunka különlegessége abban állt, hogy színházi emberek erős színpadi szövegekhez nyúltak, filmes eszközökkel. “Se nem film, se nem színház, tulajdonképpen filmes színházi kísérlet”, mondta a rendező, aki külön kiemelte és megköszönte a Székelyföldi Stúdió profi operatőri és vágói munkáját. A társulat lendülete és a filmesek szakmai tudása nélkül nem jött volna létre a produkció, mondta el az alkotó.

“Igyekszünk feszegetni a színház kereteit, de ezt ne pótcselekvé-

sekkel tegyük. Ez a folyamat kiváló alkalom volt arra, hogy a társulat belekóstoljon más művészi formákba is”, mondta Nagy Pál, és hozzátette: ő továbbra is a hagyományos, élő színházban hisz, és bízik abban, hogy mihamarabb visszatérhetünk a teltházas estékhez. Az igazgató megjegyezte, hogy a *Beckett*-előadásban valamennyi színész játszik; számukra különösen fontos volt, hogy ne üljenek tétlenül, alkotói munka nélkül

ezekben az időkben.

Zakariás Zsolt úgy látja, hogy legjobb tudásuk szerint dolgoztak a skeccseken, de kétség sem fér hozzá, hogy színpadon teljesen más-ként működne a mozaikszerű jelenetek. Az ultrarövid jelenettől a színmű-vázig, az alkotócsapat külső terekben, például a Városi Parkban, a szeméttelen, illetve a színház épületének rejtettebb zugaiban vette filmre a *Beckett*-etűdöket. A rende-

ző újságíró kérdésre kifejtette, hogy a produkció színpadra alkalmazása 7-10 napos munkát jelentene, és teljesen más formát fog ölteni.

Az előadás hangulatvilága, tematikái kapcsán a rendező elmondta, hogy *Beckett* a II. világháború utáni állapotokból kiindulva olyan dolgokról írt, amelyek ma, a kialakult helyzet miatt ismét aktuálisak. Az abszurd színház egyik legismertebb szerzőjének legtöbb műve a bezártságról, az elszigetelődésről szól, és arról, ahogy az ember megpróbál egy kis derűvel továbbmenni azokon a könyörtelen időkön, ahol már a remény is kiveszett. Zakariás szerint a színházi alkotók különös figyelemmel és aggodással várják azt a pillanatot, amikor újra a teltház, normális idők veszik kezdetüket. “Ezeket a filmeket elsősorban színházkedvelő emberek fogják megnézni, tanulmányozni és újranézni, és azok, akik igazán elhivatottak”, mondta a rendező, aki úgy tudja, Romániában ez az első ilyen típusú színházi kezdeményezés, és örvend, hogy a Tomcsa Sándor Színház kortárs eszközökkel viszonyul a rendkívüli állapotokhoz.

Erénye a többsíkiú tehetség

Homonnay Zsolt a zenekari árok mindkét oldalán otthonosan mozog, nem csak zenés színészi kvalitása megkérdőjelezhetetlen, de a közeljövőben rendezőként is megvillanhatja oroszlánkörmeit.

Az őszi járványfellángolás az Ön által rendezendő Huszka gálaműsor bemutatását tolta át – várhatóan – a tavaszi időszakra. Mit kell tudni erről a gálaműsorról?

Júliusban diplomáztam a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem rendezői mesterszakán, ez lesz az első valóban nagyszínpadi rendezésem. A gálára Kiss B. Attila az Operettszínház főigazgatója kért fel rendezőnek, de ugyanakkor fellépőként is részt veszek benne. Ez a darab remek indulásnak ígérkezik számomra, az estet úgy állítottam össze, hogy ne csak egy szokványos operett gála legyen, amelyben dalok hangzanak el egymás után, hanem ettől emelkedjen el, legyen sokkal újszerűbb. Ezért igyekeztem a sokfajta elhangzó dalokat – nagyon sok poén, ötlet felhasználásával, megvalósításával – egy egységes előadássá összekötni. Érdekesként új, eddig nem hallott dalok is felcsendülnek majd benne, többek között egy olyan különlegesség, melyet Huszka az ötvenes években maga írt a rádió számára.

A zene, a mozgás, a tánc nyelvén alapul az általam rendezett előadás, amiben nagy szerepet kapnak a néptánc és balett betétek, de megjelennek a kortárs színház elvárásai szerinti crossoverek, ötvözetek is. A fellépők között láthatják majd a nézők az Operett színészeit, balett- és tánckarát, de ami igazi különlegesség, az a Cziegler Balázs tervezte nagy, gyönyörűre sikerült látványos díszlet. Hálás vagyok azért, hogy az Operettszínház remek partner volt abban, hogy felvállalta ennek legyártását. A tervek szerint repertoárja is kerül majd színházunkban a gálaműsor, de tervezzük utaztatását bel- és külföldön egyaránt.

Ez lesz első nagyszínpadi rendezése, de Önt, mint színészt ismerte és kedvelte meg a közönség. Kérem, röviden foglalja össze pályájának eddigi legfontosabb állomásait.

Kaposvári vagyok 1989-ben érettségiztem le a zalaegerszegi honvéd kollégiumban. Katonai főiskolán tanultam volna tovább, de a színház világa elcsábított. Egy évet dolgoztam díszítőként a Pécsi Nemzeti Színházban, majd Zalaegerszegre kerültem stúdiósna, ez az időszak három évig tartott. 1993-tól felvettek a Színház- és Filmművészeti Főiskolára – itt Szinetár Miklós osztályába jártam operett és musical szakra – amit 1997-ben végeztem el. Már a főiskola alatt jártam meghallgatásokra és nagyon sok helyen játszottam is. Szinetár tanár úr véleménye szerint a zenés színház egy olyan piac, ahol meg kell, hogy ismerjék az embert, ezért javasolta, hogy menjünk el minél több helyre játszani, s használjuk ki az adódó lehetőségeket. Ő már

akkor látta, hogy nyugaton milyen trendek vannak a meghallgatások tekintetében – nálunk ez akkor még újdonságnak számított – s rávezetett minket arra, hogy önmagunkat kezdjük el menedzselni.

A diploma évében a Madách Színházba szerződtem, majd három év múlva elmentem Németországba ahol két évet töltöttem.

Mit jelentett Önnek ez a külföldön töltött időszak?

Rengeteget tett hozzá a pályámhoz, hiszen a Walt Disney által létrehozott Broadway szintű produkciókba kerültem be. A szereplőket 16 országból válogatták össze, egy kétezres nézőterű színházban léptünk fel Berlinben. Heti nyolcat játszottunk, ugyanazt a darabot, két éven keresztül. Ez eleinte nagyon szokatlan volt nekem, hiszen én a repertoár színházhoz voltam szokva, itthon egyszerre több helyen is játszottam, esténként más-más darabokban.

Nagyon jó volt a külföldi időszakomban, hogy főszerepeket játszottam, mindennap maximális teljesítményt kellett nyújtanom – időközben jól megtanultam németül is – mégis valahogy egyedül éreztem magam. Az ottani akkori életben nem volt más, mint előadások és próbák – még a az ezredik előadás után is javítottak, ha bármi pontatlanságot tapasztaltak.

De egyre inkább azt éreztem, hogy lenne nekem dolgom idehaza is, visszatértem tehát a Madách Színházba, majd az Eszenyi Enikő rendezte Bál a Savoy-ban debütáltam az Operettszínházban. Ezt követően több főszerepet is kaptam, így gyakorlatilag 2005 óta ezt tartom a fő fellépő helyemnek.

Játszom operettekben és musicallekben egyaránt, de úgy érzem, hogy a bonviván szerepek az igazán számomra testhez állóak, ezek eljátszá-

sára pedig az Operettszínház adott nekem lehetőségeket.

Érdekesként még annyit, hogy szabadúszóként dolgoztam, s dolgozom ma is, nem vagyok seholtársulati tag, ami némi szabadságot jelent a számomra. Ugyanakkor anyagilag – hisz fellépésekért kapom a fizetésemet – ez nem igazán előnyös ebben a pandémiás időszakban.

Visszatértünk a mostani nehéz időszakra, hogyan telnek manapság egy színész napjai?

Folyik tovább a munkánk – persze az közel sem mondható, hogy a megszokott normális mederben – az előadásokat felvesszük, s aztán ezek kerülnek majd online sugárzásra. Elkezdjük közben a következő bemutatón a Nine – ez Fellini Nyolc és fél című filmjéből készült musical – próbáit, ebben én azt a szerepet alakítom, amit a filmben Mastroianni, ez elég szép kihívást jelent számomra. Készülünk tehát a jövőre, s optimistán várjuk azt az időszakot, amikor ismét telt házak előtt léphetünk majd színre.

Említette az online előadásokat, mennyiben mások ezek, mint egy eddig megszokott színházi est?

Mindkét fél – a fellépők és a nézők – szempontjából, úgy érzem jelentős a különbség. Egyrészt nekünk színészeknek hiányoznak azok a visszajelzések, amit a közönség soraiból kapunk, reakciók, tapsok, vagy adott esetben éppen a beálló csend által. Mi színészek ebből tudjuk, hogy min kell esetleg változtatnunk, mely drámai pillanatok, poénok ülnek, vagy melyeket érdemes elengedni, átalakítani. Hiányzik természetesen az a kisugárzás is a közönség soraiból, ami igazán fel tud fűteni egy előadást. Esténként mi ezer ember előtt léptünk fel, úgy kellett játszaniunk,

hogy a színház legtávolabbi sarkában ülő néző is mindent jól lásson-halljon, most azonban a kamera, odajön a fontos dolgokért, részéért, ami nekünk lehetőséget nyújt finomabb játékokra is.

Bár színészként az a dolgunk, hogy nézők nélkül is ugyanolyan koncentrációval tudjuk eljátszani az előadást – hiszen ők a próbákon sincsenek jelen – mégis azt kell mondanom, nagyon hiányoznak a színész számára.

Amit még észrevettem, hogy míg a helyszínen a néző egy nagyotált lát, s ebből ő maga választja ki, melyik szereplőre koncentrált, addig a többkamerás felvételekkel, vágási utómunkákkal megszületett egy új műfaj, az operettszínház. Az adásrendező ebben nem csak az egész színpadot mutathatja, de ráközelíthet egy-egy szereplőre, kiemelheti az arcokat, mozdulatokat, így a néző irányítottan kaphat olyan rezdüléseket, árnyalatokat, amik talán eddig elkerülhettek a figyelmét.

A gyakorlatban egyébként minden úgy történik, hogy egy darabnak az összes szereposztását felveszik, s aznap este mindig azt adják le, amilyen szereposztás arra a napra ki van írva. Az aznapra megtekintést vett néző tehát az aznapra műsorra tűzött előadás szereplőit látja.

Ez a megváltozott helyzet Önnel is több szabadságot biztosít?

Én mindig úgy éltem az életemet, hogy nagyon sok dolgot csinállok egyszerre. Miközben próbáltam az egyik szerepemet, amellet játszottam és rendeztem egy másik darabot, s fennmaradó időmben pedig a disszertációmát írtam. Bizonyos dolgok értelemszerűen most kicsit háttérbe szorultak, de így előtérbe kerültek mások. Így például most van időm előkészíteni a rendezői projektjeimet, szövegkönyveket írok, s folyamatosan dolgozom együtt az alkotótársaimmal. Emellett több színháznak is készítek prezentációként rendezői példányokat, tengernyi az elfoglaltságom, nincs időm tévéngetni vagy olvasgatni.

Most örülök igazán annak, hogy egykor Szinetár tanár úr belénk nevelte, hogy a pályánkra úgy is tekintsünk, mint egy piacra, ahol nem csak ragyogó produktumot kell nyújtanunk, de minden tekintetben érdeklődést is kell keltenünk magunk iránt, menedzselniünk kell önmagunkat.

A saját projektjeim mellett természetesen tanulom az új bemutatandó, vagy felújítás alatt álló darabok szövegét, mert van, aminek a próbái már elkezdődtek, s rövidesen jönnek még újabb próbafolyamatok is.

Ön sikeres színész a színpadon, miért érezte szükségesnek, hogy rendezőként is kipróbálja önmagát?

Már annak idején, a főiskolán is tapasztaltam, hogy egypárunkban megvolt egy kreatív alkotói szándék, hogy továbbgondoljunk dolgokat

egy-egy művekkal kapcsolatban. Önszorgalomból dolgoztunk át darabokat, s nagyon szerettem, hogy a szakmai vizsgákra készülve, az elvártnál több helyzetgyakorlatot próbáltunk végig. Úgy érzem, hogy olyan a személyiségem, hogy adott esetben hallgatnak rám az emberek, talán ezért is javasolta Szinetár tanár úr, hogy vegyem fel a rendezői szakot is. Én akkor még, úgy gondoltam, hogy tenorként most az éneklés a legfontosabb számomra, de később a sors mégis úgy hozta – s ennek valóban örülök – hogy idén lediplomáztam a rendezői szakon Marosvásárhelyen.

Ezek szerint Ön színész, aki rendez, vagy rendező, aki színészként is fellép?

Úgy érzem, mindkettő vagyok, amikor rendezek, akkor rendezőnek érzem magam, ha pedig benne vagyok egy szerepben, akkor színészként teszem a dolgomat. Amikor beálllok egy szerepbe, akkor várom és elfogadom a rendezőm instrukcióit – ekkor színész lelkiületem van – ha pedig rendezek, akkor teljes erőmmel, csak arra tudok koncentrálni. Nagy előnynek érzem, mint rendező, hogy színészként vagy harminc évet már eltöltöttem a pályán, így teljes mértékben át tudom érezni, mit érezhet, mit gondolhat, az a színész, akinek a próbán elmagyarázom az én koncepciómat.

Rendezőként nagyon hiszek a közös munkában, hogy a próbák alatt szülessen meg valami, ami az inspirációk összessége, de ehhez nekem kell először feltennem egy olyan alapot, ami a színésznek is segítséget nyújt oly módon, hogy kijelöl számára egy utat. De ezen az úton már a színész a maga módján megy majd végig, más-más színész némileg akár eltérően is egymástól. Ez nem jelenti azt, hogy az egyik jó, a másik rossz, csak azt, hogy bizonyos határok között a szerep megformálásában lehetnek eltérések, hisz minden színész a saját egyéniségét, gondolatait viszi bele – az általa hitelesen megformált – szerepbe.

Ön azonban nemcsak színész és rendező, hanem családapa is.

Igen, három fiú boldog édesapja vagyok, előző házasságomból Zsombor 16, Bulcsú 13 éves. Második feleségemtől – Homonnay Anitától – született legkisebb fiam Botond pedig nemrégén múlt egy éves. Nejem azonban nemcsak édesanyja, hanem kolléganő is, hiszen az Operettszínház táncművésznője. Ez annyiban segítséget is jelent nekünk, hogy itthon is meg tudunk beszélni szakmai és színházban történt dolgokat, esetenként segít betanulni koreográfiákat olyan előadások kapcsán, amelyben ő már régóta táncolt, vagy akár egy szerep megtanulásánál végszavaz nekem. Értelemszerűen még gyese van, de azért most is mozog, tornázik, figyel a súlyára, hogyha visszatér majd a színpadra, az zökkenőmentes legyen. Rendszeres testmozgásunkat két kutyánk is segíti, akikkel naponta járjuk az erdőt, élvezzük a közeli természetet, ez igazi kikapcsolódást jelent a számunkra.

Tölgyesi Tibor
Fotó: Várady Nikolett

A padlás varázslatos világa

Presser Gábor és a soproni színészek együtt lépnek fel

Presser Gábor zeneszerző készül arra, hogy eljőjön Sopronba, s megnézze A padlás előadást, amelyről nagyon sok jót hallott több helyről. Ezért elhívta a legműségesebb város teátrumának népszerű színészeit július 31-én a fertőrákosi barlangszínházi koncertjére, amelynek címe Dalok régről és nemrégről. Ott együtt éneklük a musical legendás slágereit a Petőfi Színház művészeivel.

Nekünk írja a dalt, nekünk énekel. Omega, LGT, Képzelt riport. Számptalan örökzöld szám, amely körbeveszi életünket Kék asszony-nal, Gyöngyhajú lánnyal, egészen addig, míg Miénk itt a tér. A padlás soproni bemutatója felkeltette a zeneszerző figyelmét, hiszen az most fordult elő először a mű történetében, hogy a Holló Auréllal közösen elkészített szimfonikus változatukat minden egyes előadás alkalmával 25 tagú zenekar játssza.

"- Holló Aurél barátommal kettesben csináltuk az átíratot. Őt az Amadindából is ismerhetik az olvasók. Óriási kihívás volt a szimfonikus zenekari változat elkészítése, emlékszem, mikor először hallottuk megszólalni, amit kottára vetettünk.

Aurél volt Sopronban is a próbákon, nagy elismeréssel szólt a karmesterről, zenekarról, előadásról egyaránt. Én is szeretnék jönni, de nem tudom, most hogy lesz..." - jegyezte meg Presser Gábor. A zeneszerző elmondása szerint nem nosztalgikus alkotás, ám most 520 oldalas önéletrajzi könyvében idézi fel emlékeit a pályafutásáról. A címe nem is lehetne más, mint Presser könyve.

A dalok régről és nemrégről estjén pedig elhangzanak a legnagyobb slágerei. Fontos dallamok életéből, lelkéből. A mi életünkéből, lelkünkéből. A rocktörténelem kis mozaikdarabjai csillannak fel a barlangszínház falai között. "Pici bácsi" pedig közben mesél a rá jellemző dörmögős hangnemben, egyedi, fanyar humorral, nagy idők nagy tanújaként.

Több, mint hatszáz dal

Presser Gábor több mint hatszáz dalt írt az elmúlt évtizedekben, emellett színpadi művek szerzője is. "Nagyon sokszor hallottam vissza az emberektől, mennyire fontos nekik egy-egy dalom, és hogy kapaszkodót nyújtott nekik az életük során. Ez több mint megtisztelő" - mondta a könyvének novemberi megjelenésekor.

Bánk bán a barlangszínházban

Vidnyánszky Attila rendezését Fertőrákosra hívták meg

A jövő nyári komolyzenei kínálat nagyszabású csúcspontjaként grandiózus előadásként láthatják a nézők a Bánk bán a fertőrákosi barlangszínházban június 12-én a Coopera produkciójaként. A nemzeti operát Vidnyánszky Attila rendezte. A mű épp 200 éve, 1820 őszen jelent meg nyomtatásban. Katona József úgy döntött, hogy saját maga adja ki alkotását, amely egy pályázatra készült. A darabot azonban csak Katona halála után, 1833-ban adták elő. A Nemzeti Színházban 1839-ben mutatták be először és ezután vált a magyar színpadok meghatározó darabjává.

- Hazánk nagy sorsfordulói, történelmi tragédiái mindig arra késztetnek, hogy átgondoljuk a helyünket a világban, megfogalmazzuk küldetésünk és végzetünk sajátosságait. Erre az opera műfaja, illetve Erkel grandiózus műve különösen alkalmas, hiszen sűrítve, ugyanakkor a zene szuggesztív erejével felerősítve szembesít bennünket a drámai történettel - mondta Vidnyánszky Attila Kossuth-díjas rendező, aki színpadra állította a Bánk bán operát.

- Az utóbbi évtizedek legjobb operaelőadása volt minden szempontból - ezt mondta dr. Batta András zenetörténész a Bánk bán idei margitszigeti bemutatója után. A mű Kesselyák Gergely Liszt Ferenc-díjas, érdemes művész karmester

vezényletével hangzik el. A címszerepben a Liszt-díjas Molnár Levente, a főszerepekben Mester Viktória, Fischl Mónika, Kálmándy Mihály, Kováts Kolos és Boncsér Gergely lép színpadra. A Coopera bemutatója a Kodály Filharmonikusok Debrecen, a Csokonai Színház Énekkara, a Honvéd Férfikar, a Budapest Stúdiókórus, valamint a Csokonai Színház Tánckara közreműködésével került színpadra.

Jó úton maradni

"Számomra a Bánk bán a magyarságot jelképezi - az örök kiélezett, éles harcot azért, hogy a jó úton tudjunk maradni. Jelképezi a megosztottságot, az erőt, a becsületességet, a tisztességet. Bánk bán figurája nagyon közel áll hozzám. Vidnyánszky Attila rendezésében az opera pedig tökéletes" - mondta Molnár Levente, világhírű operaénekes egy interjúban az előadásról.

Ez csúcspont

Kóczán Péter, a Pro Kultúra kulturális igazgatója kiemelte, a fertőrákosi barlangszínház az elmúlt években bizonyította, hogy megbízható, magas színvonalú, színes és szerteágazó kulturális szolgáltatást képes nyújtani a térségben. A klasszikus zene, az opera a játszóhely megnyitása óta mindig megjelent a műsorban. Ennek jövő évi csúcspontja a Bánk bán barlangszínházi előadása.

Stabat Mater után Farinelli

Újabb ausztriai és soproni közös táncmű a láthatáron

A tánc műfajában nagyszabású és látványos ősbemutatót tart Farinelli címmel a St. Pölten-i Europaballett és Sopron Balett június 25-én és 26-án a fertőrákosi barlangszínházban. A Farinelli művésznévén ismert Carlo Broschi a XVIII. század leghíresebb kasztrált operanékeseként. Népszerűsége a mai rocksztrókéhoz hasonlítható. Az előadás az ő életéről szól szenvedéllyel, érzelmekkel, tüzzel, remek zenével, magas szintű előadói és művészi energiákkal. A Stabat Mater után ez egy újabb együttműködés a két együttes között.

A Sopron Balett és a St. Pölten-i Europaballett között a 2018-ban kötött együttműködés szemmel láthatóan tartalmasnak bizonyult, hiszen a tavalyi Szving meg a tangó koprodukcióban készült nagy sikerű táncjáték elnyerte a soproni közönség tetszését. Az Ausztriából érkező neves táncműhely a Coco Chanel életéről szóló új produkciójának be-

mutatóját a Petőfi Színházban tartotta, ez volt a nemzetközi turnéjuk első állomása egyben. Ebben az évadban a Stabat Mater táncműhöz érkeztek szereplők az osztrák csoportból. Most pedig újabb közös munka vár a csoportokra. Farinelli mítoszát idézik majd meg közösen.

Farinelli a korszak megasztárja volt. Előadásaitól eksztázisba jött a közönség, a nők önkívületbe kerültek, ha hallhatták énekelni. Uralkodók is tartottak a befolyásától. A kor legjobban fizetett, kalandos életű művészeként került be a legendák világába. Mítosza ma is él, hangjának gyógyító erőt tulajdonítottak. Azt tartják, Farinelli képes volt 250 hangot kiénekelni egyetlen levegővétellel, illetve kitartani egy hangot legalább egy percig. Olyan szintű énekes volt a korszaknak, akiért Händel is versenyzett, hogy művét megszólaltassa. Énekesi adottságaira jellemző, a fennmaradt törtéria szerint egy trombitással vívott hangpárbajt is megnyert.

Nehéz azt elképzelni még ma is, hogy ha kieresztette a hangját a színpadon, több hölgy a nézőtérre hisztérikusan elájult a megélt katartizistól. Portréjait gyűjtötték lányok, asszonyok. Arcképét medáljukba rejtették. Novella is született róla. Fürdött a pénzben, a szexualitásban, pedig a kasztrált énekesekről azt terjesztették, hogy ezen a téren hátrányt szenvedtek. A dúsgazdaggá vált megasztár Farinelli 1736-ban Spanyolországba ment, s miután V. Fülöp királyt a legendák szerint „énekével kigyógyította”, befolyásos udvaroncává lett. Csak 1759-ben tért vissza hazájába. Utolsó éveiben képzőművészeti és hangszergyűjteményével foglalatzkodott.

Bolognában Farinelli tiszteletére róla elnevezett tudásközpontot alapítottak. Farinelli története táncban elmesélve izgalmas, vérbő, látványos és magas szintű előadásnak ígérkezik a fertőrákosi barlangszínházban.

Lélekmelengető

Advent Estek online a soproni színészekkel

Lélekmelengető címmel ingyenesen online nézhető adventi estekkel kedveskedik a közönségnek a Pro Kultúra Sopron Non-profit Kft. a közösségi oldalain. A leghűségesebb város teátrumának társulata a karácsonyi készülődés időszakát, az ünnepet szeretné meghitté tenni versekkel, prózákkal.

A három és nyolc perc közötti produkciókban láthatják a nézők Molnár Anikót, Kisfaludy Zsófiát, Farkas Ibolyát, Simon Andreát, Szupper Fannit, Savanyu Gergelyt, Papp Attilát, Kiss Norót, Marosszéki Tamást, Major Zsoltot, Gál Tamást. Külön érdekesség, hogy Szilágyi Tibor önéletrajzi könyvéből a saját írását olvassa fel. A színészek főként a karácsonyi ünnephez, az adventi

időszakhoz kötődő költeményeket, prózákat mondanak, s különlegességként fontos, személyes üzenettel bíró írások is elhangzanak majd a tolmácsolásukban. Ilyen például Székely János Zene című verse, Fekete István Téli berek regényéből egy részlet, illetve az írónak a Rorate című novellája, József Attila Betlehemi királyok, Reményik Sándor Pilátus, vagy épp Császár Mónika Hó című költeménye.

Az ünnepi összeállítás szerkesztője Pomezanski György, a soproni teátrum kreatív tanácsadója, az operatőr Szabó Gergely, a kreatív Fábíán Dániel munkája. Az előzetes tervek szerint várhatóan 13 esten láthatják a nézők a színészek ajándékprodukcióját a Pro Kultúra Sopron és a színház közösségi oldalain.

A lélek énekel

*Benedekffy Katalin a zene szolgálatáról,
a Stabat Materről és az útról*

Előbb énekelt, mint beszélt kiskorában. A zene kiválasztotta magának, ő pedig szolgálja azóta. Benedekffy Katalin színes egyéniség, sokoldalú művész, aki több műfajban képes elvarázsolni a közönséget. Most különösen örül annak, hogy a Stabat Materben, a Sopron Balett és a St. Pölten-i Europaballett koprodukciójában szerepelhet, mégpedig rendhagyó módon úgy, hogy a világ leghíresebb Mária-himnuszát éneklje Pergolesi átiratában a táncmű kíséretével.

Benedekffy Katalin tűzről pattant székely lány. Lépései nyomában képzeletben járhatunk Nagyalambfán, a Fogarasi havasban, a Madarasi-Hargitán, Csík-somlyón. Hozza magával, a lényével, kisugárzásával egy olyan világ atmoszféráját, amely neki hitet és gyökeret adott, hogy utána szárnyalhasson. Sokoldalúságára jellemző, koloratúrszoprán énekesnőként sem lehet beskatulyázni. Hol népdal- és nótáénekesként, majd nagyszabású operaszerepek hősnőjeként láthatják a nézők, akik ezután pedig megcsodálhatják operett-dívákként. Mindemellett talán a legkedvesebb számára, amikor szakrális műveket énekelhet templomokban, hangversenyeken, s most Sopronban a színpadon úgy, hogy mögötte szimfonikus zenekar játszik, előtte pedig egy táncelőadás zajlik. Még nem vett részt ilyen jellegű produkcióban.

Mint mondta, szakrális klasszikus műveket pályafutása eleje óta énekel. Mozart, Vivaldi, Bach, Handel, Pergolesi nagyszabású szerzeményei kísérik a sorsát, útjait. Ő ekkor érzi igazán, milyen a zenét szolgálni hittel felvértezve. Számára más énektechnikai, jelenléti kihívásokat tartogatnak ezek a dalok, mint a nagy operaszerepek, amikor egy hősnőt, egy szerepet kell megformálnia utakkal, jellemfejlődési szakaszokkal. Ahogy megfogalmazta, az ember építhet a saját életéből, sorsából. Rezonálhat szerelemre, megcsalásra, asszonyi sorsokra, női példákra. A színészi eszköztár ilyenkor komplexen működik az előadóban, hiszen az opera ebből a szempontból a legnagyobb kihívásokat tartogató legnehezebb műfaj. Teljes önazonosulást, bele élőképességet követel. Szakrális művet szerinte azonban még ennél is felemelőbb tonálisolni.

- Más dimenzióba kerül az előadó, ha ilyen jellegű művel találkozunk, mint most például a Stabat Mater. Amikor elkezdtem a klasszikus hangképzést, az akkori mesternőm, Laki Krisztina tanácsára tanultam részleteket a darabból. Énekelhettem azokat koncerteken is, ám egyben most adhatom először a teljes darabot Sopronban és nagyon örülök, hogy különleges koncepcióval léphetek színpadra. Ez a mű számomra fontos igazodási pont szellemileg, gondolatilag. Nemcsak énektechnikailag kíván más előadásmódot, azonosulást egy

előadótól, hanem azt kéri, sugallja, az ember tisztán, alázatosan szolgálja a dallamot, a szerzeményt, a muzsikát, amely díszítettségében, stílusjegyeiben, tisztaságában eltünteti az ég és föld határait. Ilyenkor a lélek énekel - mondta Benedekffy Katalin, akit ismerősként üdvözölhettek a soproni nézők. Az elmúlt szezonban a víg özvegy operett főszerepét emlékezetesen, nagy sikerrel formálta meg a leghűségesebb városban, ahol annyira megszerették, hogy a tervek szerint a tavasztól a Bál a Savoyban revüoperettben látható Madelaine szerepében.

Amíg a színházak újra megnyithatnak, Benedekffy Katalin addig sem tétlenkedik. Erdélyről szóló saját dokumentumfilmjéből, a Huncutázás címűből - amelynek szerkesztője és rendezője is egyben - könyvet ír, cédét készít. (A filmet többször vetítette a Duna Televízió és a PAX TV.) A filmről elkészülése után ezt mondta: "Akkor is az volt a vágyam, hogy az otthonomat azon

a személyes érzésvilágon keresztül mutassam be, ahogy én abban felnőttem: legendákon, balladákon, néptáncokon-népdalokon keresztül az ott élő egyszerű emberek lelki-világán át a csordahajtástól egészen a szilvapálinkáig."

Benedekffy Katalin a könyvírás mellett részt vesz televíziós felvételekben, csiszolja a hangját mesterével, Hamari Júliával, közben mesterképzésre jár a kolozsvári egyetemre. Elmesélte, amikor tavasszal betört a járvány, s sorra maradtak el fellépései Ausztráliában, Olaszországban, Moszkvában, s lemondták erdélyi turnéját, itthoni előadásait, akkor először kétségbeesett. A második hullám betörésekor azonban már azt vette észre, annyi mindennel foglalkozik, hogy lassan 24 óra nem elég a napi feladataira.

- A járványhelyzet, a művészi bizonytalanság, az, hogy új célokat kellett kitűznom, segített megfogalmaznom: ki vagyok, hol a helyem a világban, hogyan akarok élni. Szeretném a saját értékrendemmel szolgálni a zenét, a kultúrát, abban a sokszínűségben, amely eddig is körbevetett. Ha pedig a lélek énekelhet közben, akkor az számomra a legnagyobb öröm.

Az Énekes madár dalolni készül

Olvasópróbát tartottak december 7-én a Zenthe Szalonban. Annak ellenére, hogy a jelenlegi helyzetben nincsenek előadások, a Zenthe Ferenc Színház sem állította le a munkafolyamatokat, sőt, még a következő tervezett bemutató olvasópróbáját is megtartották. Tamási Áron Énekes madár című székely népi játékát Bakos-Kiss Gábor Jászai Mari-díjas színész, rendező állítja színpadra. Az olvasópróbát felhőtlen jókedv és ajándék bejgli társaságában tölthették el a művészek.

Az Énekes madár című székely népi játék az emberi tisztaság és az igaz szerelem diadala az irigység, és a jót mindenáron elpusztítani akaró erők felett. Olyan tündérmese, melyben a humor, a könnyes kacagás, az édes évődés, a szárnyaló szerelem mögött fájdalmasan nevetséges, örök érvényű szálnalmas emberi sorsok és cselekedetek rejtőznek.

A világ és az ember ma ugyanúgy működik, mint Tamási Áron 1933-ban írt művében, azzal a különbséggel, hogy itt a csodák meg is történnek. Talán velünk is.

Szerepekben:

Bozó Andrea, Kökényessy Ági, Bocskai Virág, Kaszás Gergő, Máté Krisztián, Kecskés Alexisz, P. Kerner Edit, Erdélyi Gábor

Dramaturg:

Sándor Zoltán

Díszlet- és jelmeztervező:

Pallós Nelli

Rendezőasszisztens:

Kántor Zoltán

Ügyelő:

Verebélyi Zsolt

Kellékes:

Fajd Géza

Súgó:

Gyetvai Viktória

A színész mögött az ember

Van, aki a ZOOMon szereti címmel indított kötetlen beszélgetéssorozatot Mészáros Ibolya, a Csokonai Színház színművésze.

A színház heti két alkalommal, kedd és péntek reggel 9 órától osztja meg Facebook-oldalán a beszélgetéseket, amelyekben Mészáros Ibolya „a színész mögött az embert” szeretné láttatni. A koronavírus-járvány miatt a Csokonai Színház is az online térbe vitte próbafolyamatait, így a ZOOM alkalmazás segítségével folynak az Edmond és a Finálé című darabok előkészületei is. Az online munka új kihívásokat és lehetőségeket jelent a résztvevők számára, többek között ezekről a tapasztalatokról is kérdezi majd kollégáit Mészáros Ibolya. „A ZOOM-próbák során gyakran tovább bent maradtunk a programban” - meséli a sorozatot életre hívó okokat a színész - „hogyan beszélgethessünk, lássuk egymást, hisz ahhoz vagyunk szokva, hogy egymással töltjük a mindennapokat. Innen indult először az ötlet.”

A színész legfőbb célja az a beszélgetésekkel, hogy közelebb hozza

a nézőket a Csokonai művészeihez. „Ezek a 10-15 perces beszélgetések számomra a világot jelentik a mostani helyzetben, és remélem, hogy a kedves nézők számára is tartogatnak

meglepetést, nevetést és sok szeretetteljes pillanatot.”

Az első vendég Bakota Árpád volt a Csokonai Színház Facebook-oldalán.

Tévéjátékfilm Szendrey Júliáról

Színházi előadásból készült produkció Sopronban

Leforgatták a Mindörökké Júlia soproni előadásából készült tévéjátékfilmjét a leghűségesebb városban és annak teátrumában. A Szendrey Júlia életéről szóló produkció különlegessége, hogy minden egyes mondata valóságos. Petőfi Sándor és feleségének fennmaradt leveleiből, napló-töredékeiből, verseiből, írott szövegrészletekből, újsághírekből és Arany János költeményeiből áll. A főszereplők Molnár Anikó és Papp Attila színművészek.

A Mindörökké Júlia színházi előadást 2018 márciusában láthat-

ták először a nézők a Soproni Petőfi Színházban Pataki András rendezésében. Azóta nagy utat járt be a produkció. A fiatal közönség bérletrendszeren belül tekinthette meg az előadást a leghűségesebb városban. Ezen kívül a darab vendégeskedett az országban több helyen, városokban, falvakban. Így Mezőörsön, Vácott, Magyarpolányban, Győrben, Komlón, Kémesen volt látható, és még Bécsbe is eljutott. Mindenütt nagy sikert aratott.

A színházi játék szerkesztője-írója, Németh Ervin dramaturg három

képben mutatja be Szendrey Júlia és Petőfi Sándor kapcsolatát, központba állítva a költő feleségének sorsát, boldogságkeresését, majd boldogtalanságát, elmagányosodását, ugyanakkor felvillantja az asszony lelki gazdagodásának, kiteljesedésének, önmagára találásának viszontagságos útját.

Az előadásban látható Szendrey Júlia és a költő találkozási, szerelmi, amely egyben a fiatalasszony felnőtté válását is jelenti gyermekáldásukkal együtt. Petőfi Sándor halála után a bizonytalanná vált

özvegy a fájdalom, a meg nem értettség és öngyilkossági gondolatok között egy másik kapcsolatban öröklődve keresi önmagát, a menedéket, a kapaszkodót a boldogsághoz, a világhoz, amely idegenként, megbélyegezve tekintett rá. Mindvégig megtartva a Petőfi nevet családi életében megjárja a mélységeket úgy, hogy életének utolsó pillanataig gondoskodik időközben megszületett gyermekeiről. Gyógyíthatatlan betegséggel küzdve, magányosan, a halállal viaskodva apjának írt meg-rázó erejű, őszinte vallomásaiban

találja meg végül önmagát, útjának beteljesedését.

A színházi előadásból most tévéjátékfilm készült Sopronban. A csapat forgatott a színházban, a teátrum előtt a Petőfi szobornál, az Erzsébetkertben. Az operatőr Mike László és Mike György, a vágó Németh Anna. A forgatókönyv Németh Ervin munkája, aki a televíziós felvételeket is felügyeli rendezőként.

A tervek szerint a nagyközönség is láthatja majd rövidesen a Mindörökké Júlia televíziós változatát.

Ágacska köszönti a Karácsonyt

Rendhagyó módon, online mutatja be legújabb zenés mesejátékát a salgótarjáni Zenthe Ferenc Színház. Csukás István Ágacska című zenés mesejátékának premierjét 2020. december 26-án délelőttre időzítette a teátrum, az egész családnak – gyermekeknek, szülőknek, nagyszülőknek – közös programot kínálva. A mesejátékot Kökényessy Ági rendezzi.

Ez év elején vettünk végső búcsút Csukás Istvántól, az Ágacska írójától, ez az egyik oka, amiért az önmagát kereső kis faágról és állatbarátairól szóló mesére esett a salgótarjáni színház választása.

- Amióta tanítok, azt látom, hogy ebből a meséből rengeteget tanulhatnak a színészek. Szerettem ezt a történetet, minden rezdülését ismerem, s emiatt pontosan tudom azt is, mit szeretnék vizionálni a színpadon – mondta el Kökényessy Ági, aki korábban maga is játszott a darabban előbb a pösze egér, majd a folyton nevető béka, illetve a kancsal kacska szerepét is. - Az állatkarakterek emberi tulajdonságokkal mesélik el a történetet, így sokszínűek lehetnek benne a színészek is. Az Ágacska egy nagyon jól megírt darab, ha Csukás István még köztünk lehetne, akkor is ezt a darabot választanám. Kiváló dalocskák is színesítik, amiket gyönyörűen hangszerelt Darvas Ferenc, s úgy látom, hogy az öt színész, Simon Kata, Hege Veronika, Bocskai Virág, Móczár Bence és Kecskés Alexis is kedvelik a munkát.

S hogy hogyan reagálja le a szakma, hogy meséket is rendez? Nos, elmondása szerint egy gyermekdarab talán még nagyobb odafigyelést

és pontosságot igényel, mert a fiatal közönséget nem lehet becsapni, csak minőségi munkával lehet lekötöni. Márpedig érdemes idejekorán megszerettetni a színházat velük, hiszen a jövő közönségének építésén dolgoznak.

Az Ágacska története egy fáról lehullott kis ágról szól, aki elkezd keresni, ki is ő valójában? Felfedező útja során barátságot köt a kancsal kacsával, a folyton nevető békával és a pösze egérkével, s együtt keresik a válaszokat és megoldásokat – persze ki-ki a saját problémájára.

- Talán ez a legfőbb mondanivalója ennek a mesének: önmagunk és mások szeretete, s hogy ne féljünk a hibáinktól, a hátrányainktól, mert mindenre van valamilyen megoldás, ha szembe merünk vele nézni. Szereplőink is a megoldást keresik, a problémát átfordítják feladattá, még ha közben persze bennük is van a félelem. Ertől van mondanivalója a gyermeknek, a szülőnek és akár a nagyszülőnek is – mondta a darabot rendező Kökényessy Ági. - Remélem, a december 26-i online premieren is szívükbe zárják a történetet, s bízom benne, hogy hamarosan testközelből is megismerhetik a darabot a gyermekek, hiszen a minimális díszlet lehetővé teszi, hogy a művelődési házak mellett akár óvodákban, iskolákban, vagy szabad téren is játszható legyen – zárta szavait a Zenthe Ferenc Színház művésze.

Csukás István Ágacska című előadásának online premierje 2020. december 26-án, szombaton 10.00 órától lesz, a megtekintéshez szükséges linket a színház honlapján és facebook-oldalán is megtalálják majd a legkisebbek és szüleik.

Aase-díj: az emlékezetes pillanatokért

Horváth Margit, a nyíregyházi Mórícz Zsigmond Színház, Szabó Éva, a Centrál Színház, Kuna Károly, a székesfehérvári Vörösmarty Színház és Spilák Lajos, a Stúdió K színművésze kapja idén a színházi epizód szerepekért járó Aase-díjat.

Az Aase-díjat, amelyet minden évben két színésznőnek és két színésznek ítél oda a neves művészekből álló kuratórium, Gobbi Hilda alapította végrendeletében az "emlékezetes percek, pillanatok, szavak, mozdulatok főszereplői", az epizód szerepek megformálói számára - olvasható a Magyar Színházi Társaság MTI-hez szombaton eljuttatott közleményében.

A díj Henrik Ibsen Peer Gynt című drámakölteményének egyik színpadi alakjáról, Aase anyóról kapta a nevét, mert bár maga a szerep rövid, felejthetetlen alakításra nyújt lehetőséget.

"Sajátossága a színészi munkának, hogy a főszereplő több felvonáson keresztül vonja magára a

figyelmet. Az epizodistáknak csak néhány perce, pillanata van; tömörít, mint az író, amikor epigrammát alkot" - idézik Gobbi Hildát a közleményben.

Mint írják, a díjakat évek óta hagyományosan a Bajor Gizi Színmúzeumban adták át, ahol minden a magyar színháztörténet nagy alakjaira és elsősorban Gobbi Hildára emlékeztet. Gobbi Hildára, akinek a kezdeményezésére megalakult az intézmény, aki szinte teljesen egyedül intézte el a múzeum létrejöttét, és hozta rendbe Bajor Gizi villáját, hogy méltó helyen és módon emlékezhessünk az egyébként oly múltadó műfaj nagyságaira.

Idén a pandémiás helyzetre való tekintettel az ünnepélyes díjátadó elmarad. A kuratórium tagjai - Egri Márta, Ráckevei Anna, Udvaros Dorottya, Gáspár Tibor és Márton András színművész - által kiválasztott művészek később kapják meg az elismerést.

MTI

Kricsák Kamill és a soproni évek

A Mindig Veled! mikrofonja elé ezúttal Kricsár Kamill ült le, és bámulatosan idézte meg soproni diákezeit, amikor még majdnem úgy volt, hogy erdész lesz. A Vörösmarty Színház podcast csatornáján úgy ismerhetik meg művészeinket, ahogy sehol máshol.

A zalai születésű Kricsár Kamill a színpadon is úgy ismeri mindenki, hogy különleges figurák bőrébe bújik, vagy ha a figurák önmagukban nem is lennének érdekesek, Kamill olyan plusz színekkel tarkítja, amiktől azzá válnak. A beszélgetéshez úgy ültünk le, hogy körbejárjuk, hogy hogyan került Székesfehérvárra, hogyan lett az, aki. Végül számos anekdotán keresztül ismerhettünk meg egy olyan Kricsár Kamillt, akit így még talán nem ismerhettünk. Az író, a zenészt, a színészt, a csibészt.

Podcast: https://youtu.be/_rWaUaJsifI

forrás/fotó:
www.vorosmartyzinhaz.hu

Vörösmarty 220

Éppen kétszázhusz évvel ezelőtt született meg a magyar költőóriás, a Szózat megalkotója, a Csongor és Tünde mesevilágának megálmodója, a székesfehérvári színház névadója. A társulat versvideóval emlékezett Vörösmarty Mihály születésének 220. évfordulójára.

Vörösmarty Mihály 1800. december 1-én született szegény kisenemesi családba, egy Velencei-tó környéki faluban, a mai Kápolnásnyéken.

1811-től a székesfehérvári ciszterci, 1816-tól a pesti piarista gimnáziumban tanult. Apja 1817-ben bekövetkezett halála után a család súlyos anyagi helyzetbe került. Az év novemberében a Kölesd—Simontornya—Kálózd—Seregé-

lyes—Nyék—Martonvásár útvonalon Perczel Sándor nagybirtokos és táblabíró utazott két négylovas hintón és egy poggyász-szekéren Pest felé, három kisebb fiával, Sándorral, Mórral és Miklóssal, amikor egy boroshordót szállító törött szekérral találkozott. A törött szekéren Vörösmarty Mihály akart bort vinni nagybátyjának, Pestre. A földesúr megállította a hintáját, és megjavították a szekeret. Az ifjú Vörösmarty kifinomult modora annyira megtetszett Perczelnek, hogy megkérdezte, nem volna-e kedve magántanítóul szegődni a fiai mellé. Vörösmarty nyolc éven át volt a Perczel-fiók nevelője a Bonyhád melletti Börzsönypusztán, és sokat fáradozott azért, hogy szilárd haza-

fiakat neveljen belőlük. Nővérükhöz, Perczel Etelkához írt versei a be nem teljesedett, egyoldalú szerelem költészetének remekei. Perczel Mór idősebb korában is örök hálával emlékezett vissza tanítójukra.

Vörösmarty mindemellett 1820-ban elvégezte a bölcsészkart, 1824-ben pedig letette az ügyvédi vizsgát is, bár sohasem ügyvédkedett.

Költői hírnevét az 1825-ben megjelent, Zalán futása című, hősi eposza alapozta meg, melyért a nemzet ébresztőjeként névvel illeték. Mikor a Magyar Tudományos Akadémia 1830-ban megalakult, rendes taggá választották. 1837. február 6-án kilenc társával megalapította a Kisfaludy Társaságot, 1837-től 1843-ig Bajza Józseffel és Toldy Ferencsel szerkesztette az Athenaeumot.

Ekkor már a legnagyobb költő volt minden magyar költő között. A dicsőséggel együtt azonban sajnós nem járt anyagi jólét. De a szerelem és a boldog családi élet kárpótolta minden nehézségért. A nála 26 évvel fiatalabb Csajághy Laurát 1843 tavaszán vette feleségül.

A szabadságharc eseményei Vörösmartyt is magukkal ragadták. Csatlakozott Kossuth Lajos pártjához, országgyűlési képviselői tisztséget vállalt, mindvégig híven támogatta a nemzeti kormányt. Világos után bujdosni kényszerült. Megtört lélekkel visszavonult szülőföldjére, falusi gazda lett, nehéz anyagi körülmények között élt családjával. 1855 őszén betegsége miatt kénytelen volt Pestre költözni. Hiába keresett gyógyulást, Pesten halt meg 1855. november 19-én. Hatalmas tömeg kísérte utolsó útjára.

A színház 1913 óta viseli Vörösmarty Mihály nevét. A versvideó: <https://youtu.be/dkQftuOmU8Y>

Stúdiódarabot próbál a Jókai Színház

A színpalán mögött megkezdődtek Jan de Hartog Családi ágy című stúdiódarabjának olvasópróbái Békéscsabán.

A mindössze kétszereplős darabot Pozsgai Zsolt fordításában és átíratában, Csurulya Csongor rendezésében mutatja be a teátrum. Agnes szerepében Fehér Tímea, Michael szerepében pedig Bartus Gyula Jászai Mari-díjas színművészt láthatjuk, akik házaspárt alakítanak a darab hat epizódjában, az esküvőtől az öregkor kezdetéig. Két ember, akit az igaz szerelem hozott össze és tart egymás mellett, ám nekik is ki kell állniuk a mindennapok próbatételeit. Hol lehetne mindezt jobban megmutatni, mint a hálósobában? Nászéjszaka és szülés, féltékenység és lelkifurdalás, hűség és hűtlenség: húsz év történései a huszadik század hajnalán, egy humoros, mégis meghatározó előadásban.

A bemutató tervezett időpontja 2021. január 15. - természetesen a járványhelyzet függvényében.

A Jókai Színház házhoz viszi az előadást! *A veszélyhelyzet alatt sem maradnak színházi élmény nélkül a nézők*

A kormány korlátozó rendelkezései értelmében a Békéscsabai Jókai Színház zárva tart, így a színház több darabját is az online térbe költöztette.

A színházbarátok a Hotel Mimóza című vígjáték online előadásait,

és más darabokat is megtekinthetnek decemberben. Az internet most lehetővé tette, hogy azok a nézők is megtekinthessék az előadásokat, akik korábban a távolság miatt nem teheték ezt meg. A Jókai Színház ugyan-

akkor szeretné megszólítani a netet bátran használó, fiatal korosztályt is. Az online előadásokra közvetlenül lehetett belépőt váltani a jegy.hu oldalon. Családi jeggyel többedmagukkal nézhették a darabot, támogatói jegy

megvásárlásával pedig módjukban állt támogatni is a teátrumot.

Azok a bérletes vagy már megváltott jeggyel rendelkező nézők, akik idegenkednek az online előadásoktól, vagy nem áll rendelkezésükre

a megfelelő technikai háttér, a járványhelyzet enyhülte után színházi előadásra tekinthetik meg a darabot. Legyen színházzal teljes az életünk az otthonunkban is!

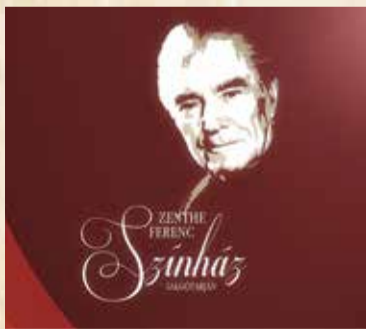
Zenthe online decemberben

Online színházi programokat tervezett a Zenthe Ferenc Színház a szeretet hónapjára. December 1-jén online felolvasószínházi bemutatót tartottak a salgótarjáni teátrum YouTube csatornáján, amelyet szép számú közönség követett figyelemmel, így továbbra sem szeretnék cserbenhagyni közönségüket, ezért több színházi előadást fognak vetíteni adott időpontokban.

Az előadások mellett a Teátrum kávéház és Kedvenc színészeink sorozatából, valamint két rövidfilmből is lehetőség nyílik csemegézni. A korlátozások mindannyiunknak nehézségeket okoznak, éppen ezért mindenkinek lehetőséget szeretnénk adni arra, hogy megízlelhessen a színház adta élményeket, otthon, a képernyő előtt tudjon kikapcsolódni, így az előadások megtekintése bárki által díjmentesen elérhető lesz.

Bár a színházba járásra nincsen lehetőség a háttér munkák nem álltak le, gőzerővel készül a Zenthe, hogy a korlátozások feloldása után ugyanott tudják folytatni, ahol megállt minden. December 7-én a következő premier, Tamási Áron az Énekes madár című székely népi játék olvasópróbáját is megtartják.

Friss információkért látogasson el a www.zentheszinhaz.hu-ra, vagy a Zenthe Ferenc Színház Facebook és Instagram oldalára.

Told a Toldit!

Hodossi Máté lett a Csokonai Színház Told a Toldit! pályázatának nyertese. A zsűri alapos megfontolás után döntött a 100 ezer forintos fődíj odaítéléséről.

A teátrum augusztus közepén invitálta kreatív feladatra a 14 és 30 év közötti alkotni vágyó, zeneszerzői vénával rendelkező fiatalokat, hogy zenésítsék meg egyénileg vagy zenekarral a Csokonai Színház 2020/21-es évadában készülő zenés ifjúsági előadás, Arany János Toldijának egy részletét. A jelentkezők az elbeszélő költemény általuk választott 1 vagy 2 versszakát zenésíthették/ hangszerezhetik meg a saját ízlésük szerint. A pályázati kiírás szabad kezert adott a szöveg átdolgozásához is.

A megzenésített alkotásról készített hangfelvételt 2020. november 13-ig kellett beküldeniük a jelentkezőknek. A műfajok széles skáláját felölelve összesen 13 pályamű, dal ér-

kezett színház e-mail címére, egyéni, páros és zenekari formák egyaránt jórészt Debrecenből, de küldtek felvételt Törökszentmiklósról, Gyuláról és Szigetszentmiklósról is.

A megzenésített verses részletekről hazai neves zenészekből és a színházi előadás alkotóiból álló zsűri döntött. A zsűritagok Szabó Balázs énekes, dalszerző, Süli András fesztiválszervező, kulturális menedzser, Valcz Péter, a Toldi rendezője, valamint Ádám Rita és Darvas Benedek, a Toldi zeneszerzői voltak.

A zsűritagok alapos megfontolás után, egyetértéssel ítélték oda az első díjat Hodossi Máténak. A második helyen Kiss Péter és Molnár Erika, a harmadikon Bíró Gergely, a negyedikén Mészáros Gábor, az ötödiken pedig Várhelyi Diána végzett. A legjobb dal 100.000 forint alkotói támogatásban részesül, a dalok bemutatására pedig –a járványhelyzet

enyhültével– élőzenés koncertet szervez a Csokonai Színház.

A győztes dal szerzője a zsűri szerint valóban kihívásként kezelte a feladatot, felrázta az irodalmi szöveget. Szabó Balázs értékelte, hogy a szerző modernül, mégis tisztelettel, az egész irodalmi művet átgondolva nyúlt az eredeti szöveghez. Egyetértettek abban is, hogy a cseh fejtelenség jól felépített ívű, kreatív, a humort sem nélkülöző pályamunka, dalként is ez működik leginkább, sőt Valcz Péter szerint olyan rendkívül sodró bulizene, amelyik bárhol megállja a helyét.

A nyertes dal a szerző előadásában: https://www.youtube.com/watch?v=xjE5znK3B34&feature=youtu.be&fbclid=IwAR2zHRA91iApskwEAvaAMsgd5tNj9abJAIEHz6it21CKTWs9THC_SVGp3ezo
A zsűri értékelése: <https://youtu.be/3uQ4IURj1kQ>

Impresszum:

Magyar Teátrum – színházi magazin – megjelenik: július és augusztus kivételével havonta – 2009-ben alapította a Magyar Teátrumi Társaság Egyesület, 1053 Budapest, Királyi Pál u. 18. Telefon: 06 (20) 500-2714; alapító főszerkesztő: **Fekete Péter** – Kiadja a Magyar Teátrum Közhasznú Nonprofit Kft., felelős kiadó a Kft. ügyvezetője – Szerkesztőség: 5600 Békéscsaba, Andrassy út 1-3., – Örökös felelős szerkesztő: **Józsa Mihály** – Szerkesztő: **Kovács Attila** – Korrektor: **Nyerges Tünde** – Magyar Teátrum Online: www.magyarateatrum.hu, online szerkesztés: **Aradszki Zoltán** – Olvasói e-mail: level@magyarateatrum.hu, előfizetés-megrendelés e-mail: rendel@magyarateatrum.hu – Terjeszti a kiadó, a Lapker Zrt. és Magyar Posta Zrt., terjesztéssel kapcsolatos e-mail: terjesztes@magyarateatrum.hu – Grafika: **Lengyel Tibor**, LogoDepo Kft., Tel.: 06 (94) 511-350, e-mail: design@logodepo.hu, DTP: **Peidl Péter** – Nyomtatás: Mediaworks Hungary ZRT., 9021 Győr, Újlak u. 4/a., Vezérgazgató: **Szabó Ferenc** – Nyomdaüzem: 6729 Szeged, Szabadkai út 20. – ISSN 2061-1501

